

Bestuursrapportage 2019

Heerhugowaard
Stad van kansen

Aanbieding

Voor u ligt de Bestuursrapportage 2019. In deze rapportage treft u een beschrijving van de tot dusverre in de verslagperiode tot en met 31 augustus 2019 behaalde (beleids-)resultaten. Deze rapportage bevat tevens een tussenbalans voor wat betreft het financiële beeld van onze gemeente en het ultimo 2019 verwachte resultaat.

Het College is begin 2019 voortvarend aan de slag gegaan met het uitvoeringsprogramma ter realisatie van uw Raadsagenda. Deze bestuursrapportage bevat een apart onderdeel waarin het college u daarover verslag doet.

Uit de financiële erfenis van het vorige College resulteert een Algemene reserve die qua omvang weerstand biedt tegen financiële tegenvallers. Op basis van het naar huidig inzicht ultimo 2019 verwachte resultaat, mag dit College zich daarmee gelukkig prijzen. In de uitvoering van de begroting 2019 blijken zich namelijk enkele financiële tegenvallers voor te doen. Voor een deel zijn deze tegenvallers al eerder als risico's geïntroduceerd, maar blijken nu daadwerkelijk op te treden. Dit geldt met name bij de uitvoering van het programma Sociaal domein op de onderdelen inkomensregelingen (overschrijding van ca. € 0,6 mln.) en maatwerkdienstverlening 18- (afwijking ca. € 3,15 mln.). Bij dit laatste zijn hogere uitgaven binnen de jeugdzorg hieraan debet, wat overigens een landelijk gedeeld beeld is. Op de overschrijding jeugdzorg verstrekt het college verderop in deze rapportage een uitvoeriger toelichting.

Ondanks de financiële rimpelingen in de uitvoering van de begroting 2019, blijft het College positief gestemd over het realiseren van de Raadsagenda en overige beleidsresultaten in deze collegeperiode.

Namens het College van burgemeester & wethouders van Heerhugowaard.

Bert Fintelman,
wethouder Financiën

Inhoudsopgave

Aanbieding.....	2
Inleiding	4
Samenvatting.....	5
Belangrijkste afwijkingen op financiën.....	5
Ontwikkeling en voortgang programma's.....	7
Programma: Bestuur en ondersteuning	7
Programma: Veiligheid	9
Programma: Verkeer en Vervoer.....	10
Programma: Economie	13
Programma: Onderwijs	17
Programma: Sport, cultuur en recreatie	20
Programma: Sociaal domein	22
Programma: Duurzaamheid	25
Programma: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing.....	28
Financiën	31
Financiële analyse op hoofdlijnen	31
Toelichting afwijkingen per programma.....	34
Grondexploitaties.....	63
Bedrijfsvoering	64
College uitvoeringsprogramma	65
Thema 1 Heerhugowaard inclusief en zorgzaam.....	69
Thema 2 Duurzaam wonen in Heerhugowaard	72
Thema 4 / 5 Heerhugowaard Goed Beheerd	77
Thema 6 Democratische vernieuwing	80
Bijlagen	81
Af te sluiten kredieten	81

Inleiding

De Bestuursrapportage (Burap) 2019 is een beknopte rapportage over de eerste 8 maanden waarin vooral over afwijkingen¹ en nieuwe ontwikkelingen wordt gerapporteerd. Dit houdt concreet in dat er zo min mogelijk teksten uit de begroting 2019 worden herhaald en dat er op hoofdlijnen een verwachting over het resultaat incl. de afwijkingen van dat resultaat worden weergegeven. Via deze Burap wordt de Raad geïnformeerd over zowel de financiële als de beleidsmatige ontwikkeling.

Op basis van het huidige begrotingsresultaat en de geprognosticeerde afwijkingen wordt een negatief rekeningresultaat verwacht van € 4.031.000 Dit bedrag is als volgt tot stand gekomen:

	<i>Bedragen x € 1.000</i>		
	Begroting	Afwijkingen bestuurs- rapportage	Prognose Rekening 2019
Begrotingsresultaat voor resultaatbestemming	-1.153	-7.057	-8.210
Mutatie reserves	2.560	1.619	4.179
Definitief resultaat na bestemming	1.407	-5.438	-4.031

¹ In de blauw gearceerde kaders staan de ontwikkelingen m.b.t. voortgang beleid en financiën

Samenvatting

Belangrijkste afwijkingen op financiën

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

De post Overhead, bestaande uit een veelheid van posten waarvan BYOD, ICT bodemplaat, Personeelskosten en resultaat afdelingskosten de belangrijkste zijn, laat een overschrijding van per saldo ca. € 0,5 mln. zien.

De post Algemene baten en lasten laat een verwachte overschrijding van per saldo ca. € 1,0 mln. zien. Dit wordt met name veroorzaakt doordat voordelen op het begrotingsresultaat, waarvan de verwachting is dat deze ca. € 0,5 mln. zullen bedragen achterblijven ten opzichte van de begrote voordelen (onderuitputting) van € 1,5 mln.

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

De post Verkeer en vervoer kent zowel een positief resultaat a.g.v. het nu in kunnen zetten van een reeds in 2018 ontvangen subsidie in het kader van Nederland Schoon. Daarnaast wordt er een subsidie ontvangen voor het project Beeldkwaliteit / duurzaam Zandhorst I/II. Binnen deze post is ook een nadeel te melden m.b.t. het gebiedsakkoord Alton en het omliggende buitengebied. Per saldo resteert er op dit programma een klein nadeel. ca. € 70.000,-.

Programma 4 Onderwijs

Binnen de reserves is een verschil ontstaan a.g.v. hogere stortingen aan de reserves ten behoeve van het Expertise centrum van € 301.000,- en huisvesting primair onderwijs van ca. € 123.000,-.

Programma 5 Sport cultuur en recreatie

De post Sportaccommodaties kent een overschrijding van ca. € 0,3 mln. Dit is veroorzaakt door hogere aanbestedingsprijzen en onvoorzien werkzaamheden aan de atletiekbaan. Ook bij de renovatie van de kunstgrasvelden is sprake van hogere aanbestedingsprijzen. Daarnaast vallen de lasten van verzekeringen en belastingen hoger uit voor de diverse sportaccommodaties.

Programma 6 Sociaal domein

De post inkomensregelingen kent een overschrijding van ca. € 0,6 mln. De overschrijding wordt in hoofdzaak veroorzaakt door de lasten voor de BUIG die hoger uitvallen (€ 0,3 mln.). Dit is het gevolg van een te grove inschatting van aanpassing van dit budget bij Voorjaarsnota. Ook zijn er hogere kosten te verwachten op het terrein van de bijzondere bijstand (€ 0,2 mln.)

De post Maatwerkdienstverlening 18- kent een aanzienlijke afwijking van totaal ca. € 3,15 mln. Hogere uitgaven binnen de jeugdzorg zijn hier debet aan (ca. € 3,0 mln.). Dit is een landelijke trend. Onderzoek naar de werking van het instrument individuele budget plafonds (IBP's) vindt plaats. Een uitgebreide toelichting op deze overschrijding treft u aan in het hoofdstuk Financiën.

Programma 7 Duurzaamheid

De post Afval kent een nadeel van ca. € 0,3 mln. Hogere verwerkingskosten en het toegenomen volume van het restafval zijn de belangrijkste oorzaken van dit nadeel.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening

Het onderdeel Wonen & Bouwen laat aan de lastenkant een afwijking zien van een niet in 2019 begroot bedrag van ca. € 1,7 mln. Dit bedrag wordt gedekt via een onttrekking vanuit een reserve die samenhangt met het programma Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening.

Ontwikkeling en voortgang programma's

Programma: Bestuur en ondersteuning

Goede dienstverlening aan de inwoners en bedrijven is essentieel en een kernopgave van de gemeente Heerhugowaard. In de raadsagenda is hier dan ook expliciet aandacht voor. Binnen dit programma krijgt dat vorm door een passend ingericht bestuur en organisatie. We hebben daarbij te maken met veranderende verhoudingen in het sociaal domein en het fysiek domein (denk aan de Omgevingswet), democratische vernieuwing, digitalisering, complexere (boven)regionale netwerken en de ontwikkelingen in duurzaamheid. Bovendien komt in deze raadsperiode de fusie met Langedijk tot stand die ook invloed heeft op ons bestuur en onze organisatie.

Doel(en)

Gemeente Heerhugowaard levert een goede dienstverlening en goede informatievoorziening.

Wat willen we bereiken en zijn we op koers?

- **Vernieuwing digitale hoofdinfrastructuur**

In 2019 ligt hier een plan van aanpak voor en start de vernieuwing van de digitale hoofdinfrastructuur voor de gemeente Heerhugowaard en de gemeente Langedijk. Dit sluit aan bij het thema "Heerhugowaard goed beheerd" uit de raadsagenda, waarin onder meer een flinke stap in de digitale dienstverlening wordt bepleit. Verdere uitwerking en realisatie van de digitale structuur en van digitale vormen van dienstverlening volgt na, en gedeeltelijk gelijktijdig met, de hoofdstructuur. Op het intensiever gebruik van data voor beleidsontwikkeling en bijsturing van uitvoeringswerkzaamheden wordt in 2019 voortgebouwd.

Met het in gebruik nemen van de nieuwe ICT bodemplaat in gebruik is de weg vrij gemaakt om te straten met het vernieuwen van de digitale hoofdinfrastructuur. Dit is op koers.

- **Fusie met de gemeente Langedijk**

In 2019 wordt op basis van een vast te stellen bedrijfsplan de organisatie van de nieuwe ambtelijke fusie ingericht, zodat deze begin 2020 formeel kan gaan draaien. De fusie is in de raadsagenda onder het thema 'Heerhugowaard goed beheerd' ondergebracht. De periode daarna is nodig om de nieuwe organisatie verder te ontwikkelen in combinatie met de hiervoor genoemde verandering en verbetering van de informatievoorziening.

Op koers

- **Organisatieontwikkeling**

De voorbereiding van de fusie met Langedijk is in 2019 een belangrijk onderwerp. Los van de fusie wordt de organisatie in 2019 verstevigd. In 2019 wordt gewerkt met een meer gestructureerde aanpak van leer-, ontwikkel- en verandertrajecten van professionals en teams. Dit gebeurt in samenwerking met de gemeente Langedijk. Het helpt onze organisatie vitaal te houden, wat de raad in de raadsagenda specifiek als doel noemt. De gehele periode blijven ontwikkeling, aanpassing en verandering constante factoren in de organisatie.

Op Koers

- **Huisvesting**

In 2019 starten we met de aanpassing van een deel van het kantorgedeelte en worden enkele noodzakelijke technische verbeteringen aangebracht. Ook maken we een plan voor de gefaseerde aanpak van de rest van het gebouw. Dit gebeurt vanwege de fusie en de samenhangende financiële aspecten samen met Langedijk.

De 1^e fase verbouwing van het gemeentehuis zit in de nazorgfase en wordt op korte termijn afgerond. 5 vloervelden zijn in deze fase verbouwd, waar mogelijk al rekening houdend met verduurzaming van het gemeentehuis. Een en ander zoals werd aangegeven in de raadsinformatiebrief dd. 20 juni 2019 (Bij19-282) die u ontving ten behoeve van het voteren van het noodzakelijke krediet om de verbouwing te kunnen realiseren (raadsbesluit RB2019032). Zo is LED verlichting toegepast en is de klimaattechniek aangepast op de waarden die voor de langere termijn houdbaar zijn. Tijdens de uitvoering van het project zijn we op diverse onvoorziene omstandigheden gestuit, waardoor we ontwerp en uitvoering moesten aanpassen en ramingen bijstellen. Maar dat alles binnen het daarvoor door de raad gevoteerde krediet.

Daarnaast zijn aanvullende kosten gemaakt voor aanpassingen die vanuit oogpunt van verduurzaming en het duurzaam waarborgen van de kwaliteit van het binnenklimaat nodig zijn. Een en ander vanuit het oogpunt om werk met werk te maken. Voor in totaal ruim € 300.000 hebben we daarmee investeringen in verduurzaming van het gebouw naar voren getrokken binnen het project. Met deze voorinvestering meegerekend verwachten we het projectresultaat van de verbouwing van de 5 vloervelden af te ronden met een overschrijding van ongeveer € 75K. Hierbij wordt nog onderzocht of er nog subsidiemogelijkheden zijn met betrekking tot de reeds gedane investeringen in verduurzamingsmaatregelen (oa. LED-verlichting). De aanpak van de gebouwbrede technische zaken (brand technisch, WKO, diverse onderzoeken), waarvoor een krediet van € 0,7 miljoen beschikbaar is gesteld loopt en wordt naar verwachting binnen budgettair kader gerealiseerd.

- **Regionale en bovenregionale ontwikkeling**

In 2019 is de samenwerking met Langedijk natuurlijk belangrijk maar de gemeente heeft met veel meer gemeenten en instanties te maken. In de verschillende programma's komen de gemeenschappelijke regelingen aan bod. In het algemeen blijft het college de werkzaamheden en kosten van de GR'en kritisch beoordelen. In de programma's komen ook de inhoudelijke thema's aan bod die op (boven) regionaal niveau spelen en van groot belang zijn voor Heerhugowaard.

Op koers

- **Democratische vernieuwing**

In 2019 starten de eerste projecten democratische vernieuwing in maatschappelijke vraagstukken. In 2019 beschikt Heerhugowaard over een actief team mensen die zich met democratische vernieuwing intern bezighoudt en op de hoogte is van de meest recente ontwikkelingen op dit werkgebied. In 2020 volgt de eerste evaluatie van de experimenten die zijn uitgevoerd en hebben wij de eerste gereedschappen om de participatie-toolkit te vullen. Tenslotte is er een passende Heerhugowaardse werkwijze die medewerkers kan ondersteunen bij projecten met democratische vernieuwing.

Zie verantwoording onder thema 6 van college uitvoeringsprogramma (pag. 76)

Programma: Veiligheid

Het zorgen voor een veilige gemeente is één van onze kerntaken. Ons streven is dat inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente veilig zijn, zich veilig voelen en bereid zijn samen met onze professionele partners de veiligheid te vergroten.

Doel(en)

Lokaal niveau

Inwoners, ondernemers en bezoekers voelen zich veilig in de gemeente Heerhugowaard en zijn bereid samen met onze professionele partners de veiligheid te vergroten.

Regionaal niveau

- Criminaliteit met een ondermijnend effect op de samenleving wordt aangepakt;
- Ketensamenwerking tussen zorg- en veiligheidsdomein wordt versterkt;
- Contra-terrorisme en radicalisering en extremisme (CTER) wordt tegengegaan;
- Cybercrime en gedigitaliseerde vormen van (vermogens)criminaliteit worden aangepakt.

Wat willen we bereiken en zijn we op koers?

De kadernota integrale veiligheid 2019-2023 zal in laatste maanden van 2019 worden aangeboden aan de gemeenteraad.

Integraal veiligheidsplan

In 2019 wordt een Integraal veiligheidsplan Heerhugowaard 2019-2023 vastgesteld met in ieder geval de volgende lokale subdoelen:

- Tot stand brengen van een integrale aanpak ondermijning. In 2019 wordt hiervoor een integraal projectplan gemaakt en met de aanpak gestart. Onderwerpen zijn o.a. arbeidsuitbuiting, drugshandel, zorgfraude en versterken van Bibob-beleid
- Zorgen voor een goede samenwerking tussen zorg en veiligheid; dit is ook in 2019 een voortdurend punt van aandacht;
- Voortzetting beleid veilig wonen;
- Integrale vroegtijdige signalering en aanpak risicojongeren;
- Het veiligheidsgevoel van de burger verbeteren. Dit gebeurt door eerst een veiligheidsmonitor uit te voeren, waarna beoordeeld wordt welke acties nodig en mogelijk zijn, en door meer te communiceren over veiligheidsonderwerpen.

Programma: Verkeer en Vervoer

Bereikbaarheid is een belangrijke voorwaarde voor de aantrekkelijkheid van Heerhugowaard, of het nu gaat om wonen, werken, ondernemen of bezoeken. Alle modaliteiten leveren daarin hun deel: auto, openbaar vervoer en fiets. Daarbij gaat het niet alleen om toegang tot Heerhugowaard vanuit de regio, maar ook om directe, snelle verbindingen tussen regio's en om comfortabele en veilige verkeersbewegingen binnen onze gemeentegrenzen. Minder congestie, frequent, betrouwbaar en snel openbaar vervoer en parkeervoorzieningen voor auto en fiets dragen bij aan een bereikbare en gastvrije stad.

Doel(en)

Wij verbeteren de bereikbaarheid van Heerhugowaard voor huidige en toekomstige inwoners, bezoekers en bedrijven.

Wat willen we bereiken en zijn we op koers?

Verbeteren infrastructuurnetwerken

- **In 2019:** Meerjarenplan verkeer en vervoer actualiseren;
In september 2019 startte een extern bureau met het opstellen van de opvolger van het meerjarenplan verkeer en vervoer: het mobiliteitsprogramma. Dit programma past in het stamien van de omgevingswet en de samen met de gemeente Langedijk op te stellen omgevingsvisie. De planning is om in de eerste helft van 2020 het mobiliteitsprogramma met de gemeenteraad te bespreken.
- **In 2019:** De verbinding tussen het stationsgebied en het Stadshart verbeteren, door masterplan Stationsgebied en ontwikkelvisie Stadshart;
De langzaam verkeersverbinding tussen stationsgebied en stadshart vormt een belangrijk onderdeel van gesprekken met een projectontwikkelaar voor de zogeheten tangentiallocatie (hoek Zuidtangente – Westtangente). (Toekomstige) inwoners zijn enthousiast over de eerste ontwerpen voor de openbare ruimte in de rest van het Koraalgebied.
- **In 2019:** Visie op knooppunten van Heerhugowaard (openbaar vervoer, auto, fiets) helder hebben;
Is niet mee gestart.
- **In 2019:** Voorstellen doen aangaande de verbetering van de ontsluitingswegen en de bereikbaarheid van Heerhugowaard, met prioriteit voor het zuidelijke deel van de Oosttangente, N242 en Alton-gebied;
In het tweede kwartaal 2019 is de eerste onderzoeksfase over het verbeteren van de doorstroming op de Oosttangente afgerond met de conclusie dat het wegennet in en om Heerhugowaard tijdens de spitsuren overbelast is. De slechte afwikkeling van verkeer op het provinciaal wegennet versterkt het toch al overbelaste gemeentelijke hoofdwegennet. Wij hanteren om deze reden een parallelle aanpak. Bij de provincie blijven wij een verbetering van de N242 bepleiten. Ook de ondertunneling van de spoorwegpassage in de Zuidtangente verbetert de verkeersafwikkeling. Naast deze aanpak op het niveau van de hoofdstructuur hebben we vervolgonderzoek laten doen naar maatregelen die de doorstroming op de Oosttangente verlichten. Over dit vervolgonderzoek hebben wij u bij de beantwoording van technische vragen bij de Voorjaarsnota 2019 geïnformeerd.
- **In 2019 e.v.:** Uitwerken van regionale doorfietsroutes;
Samen met de gemeente Alkmaar en de BUCH-gemeenten vindt de uitwerking plaats van

de regionale doorfietsroute die Heerhugowaard/Langedijk verbindt met Alkmaar en de gebieden daar ten zuiden van.

- **In 2019 e.v.:** In participatie (verkeerscirculatie)plan Centrumwaard en inrichtingsplannen voor de Middenweg, Basiusstraat en De Dreef opstellen;
De Dreef kent inmiddels een pilot éénrichtingsverkeer. Er is een plan in de maak die de participatie voor het gebied in beeld brengt. De resultaten van de pilot éénrichtingsverkeer zullen worden meegenomen in het proces rond Centrumwaard. Daarna pas volgt besluitvorming over al dan niet definitief maken.
- **In 2019-2022:** De reconstructie van de hoofdwegenstructuur in het stationsgebied voorbereiden, inclusief de kruispunten van de Zuidtangent en de spooronderdoorgang;
Dit proces loopt.
- Het inventariseren van onveilige wandel- en fietspaden en plan van aanpak schrijven voor verbetering van verkeersveiligheidsgevoel, met aandacht voor onderhoud, verlichting en tweerichtingsverkeer op rotondes;
Dit project is nog niet gestart. Bij (groot) onderhoud in wijken nemen we de meldingen over het veiligheidsgevoel van gebruikers mee in de uit te werken plannen.
- Jaarlijks: uitbreiden laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen.
MRA-elektrisch handelt iedere aanvraag voor laadinfrastructuur voortvarend af.
Heerhugowaard is direct betrokken bij het project dat de landelijke uitrol van laadinfrastructuur stimuleert.

Parkeren

- **In 2019:** Vaststellen parkeernormen (conform Wet ruimtelijke ordening en Omgevingswet) ten behoeve van binnenstedelijke vernieuwingsprojecten, inclusief stationsgebied en Stadshart;
Er is een start gemaakt met het opstellen van een parkeerstrategie voor het stationsgebied en het stadscentrum. Deze aanpak rollen we over de rest van gemeente uit op het moment dat deze gereed is.
- **In 2019:** Opstellen parkeerstrategie stationsgebied, met als uitgangspunt een samenwerking met bestaande en nieuwe stakeholders in het gebied, ontwikkelingen rondom P+R, fiets parkeren op het Stationsplein, gedeeld autogebruik, et cetera.
Met het opstellen van een parkeerstrategie is een start gemaakt.
- Jaarlijks: Actualiseren nadere regels bij parkeerverordening
In het gebied Poort Halfweg is een 'blauwe zone' (parkeerschijfzone) ingesteld.

Hoogwaardig OV-netwerk

- **Doorlopend, intensief in 2019:** Intensivering regionale samenwerking en ambtelijke inzet op het langjarige spoordossier, waarbij we inzetten op meer treinen naar Amsterdam (ook buiten de spits), het versnellen van treinverbindingen naar Amsterdam en Haarlem en de komst van het PHS-Opstel terrein De Vaandel. Naast Programma Hoogfrequent Spoor is het OV Toekomstbeeld 2040 een belangrijk strategisch proces van provincie, metropoolregio en rijk waar Regio Alkmaar en Heerhugowaard in participeren;
Onlangs is het voornemen van de NS bekend geworden voor de dienstregeling 2022. Dit voornemen leidt tot een verslechtering van de spoorverbindingen in de spitsuren. Wij zijn hierover met de NS in gesprek om deze vermindering van de spoorbereikbaarheid ongedaan te maken.

- **In 2019:** Verkennen mogelijkheden busverbinding Langedijk - Heerhugowaard;
Sinds half augustus is er een buurtbusverbinding Langedijk – Heerhugowaard.
Vrijwilligers van HugoHopper rijden de busdienst met een bus van Connexxion. De provincie financiert de busverbinding.
- Inventarisatie van behoeften voor een mogelijke uitbreiding van routes HugoHopper (vanuit de ambitie 'Heerhugowaard inclusief en zorgzaam').
De uitbreiding van de routes HugoHopper zijn onderdeel van de regelmatige gesprekken met deze organisatie.

Programma: Economie

Een aantrekkelijke stad is een stad waar mensen graag wonen, bedrijven zich graag vestigen en bezoekers graag komen. Heerhugowaard zet in op een gezonde economische positie als belangrijke schakel in Regio Alkmaar, Noord-Holland Noord, goed verbonden over de weg en met openbaar vervoer met andere stedelijke regio's. Daarom is één van de doelstellingen van onze gemeente om een stad te zijn met een goed investerings- en vestigingsklimaat, dat kansen biedt voor iedereen. We willen dat doen door een goede bereikbaarheid en een kwalitatief goed woningaanbod te bieden, het ondernemersklimaat te verbeteren, de leefbaarheid en het voorzieningenniveau te handhaven en waar mogelijk uit te breiden. Verbeteringen bereiken we bovendien door dat in harmonie te doen met een mooie natuurlijke omgeving, zowel in als net buiten onze stad. Wij versterken en bouwen Heerhugowaard uit als complete, aantrekkelijke, gastvrije en bruisende stad. Duurzaam en innovatief met een goede balans tussen levendigheid en leefbaarheid.

Doel(en)

De gemeente Heerhugowaard is niet alleen een prettige plek om groen-stedelijk te wonen, maar is ook aantrekkelijk voor bedrijven en een belangrijk detailhandels- en voorzieningencentrum.

De economie binnen de gemeente is toekomstbestendig en duurzaam, waar vraag en aanbod naar werklocaties in evenwicht zijn en er meer aandacht wordt gegeven aan wijk- en sociale economie.

De gemeente Heerhugowaard vervult een aanjagende, stimulerende en faciliterende rol in het accountmanagement van bedrijven. De gemeente brengt partijen bij elkaar, legt verbindingen, geeft een eerste aanzet en biedt een podium om dit vervolgens over te dragen aan de ondernemers zelf. We werken zo op veel gebieden al samen. Die samenwerkingen tussen overheid, ondernemers en onderwijs moeten de komende jaren meer organisatorisch bestendig gaan worden.

Heerhugowaard is een complete, aantrekkelijke, gastvrije en bruisende stad met een goede balans tussen levendigheid en leefbaarheid.

Heerhugowaard is geen uitgesproken toeristische bestemming, maar kan goed profiteren van haar omgeving.

Binnen Heerhugowaard wordt op het gebied van toerisme intensief samengewerkt in de Regio Alkmaar.

Door de samenwerking met Langedijk is de aantrekkelijkheid en gastvrijheid voor bezoekers verbeterd.

Door Heerhugowaard te profileren als jonge stad in een oude droogmakerij samen met het waterrijke Langedijk, wordt een onderscheidend toeristisch aanbod geboden.

Wat willen we bereiken en zijn we op koers?

Economie

- Het voortzetten van Opdrachtgeverschap Ontwikkelingsbedrijf NHN;
Dit is een continu proces.
- Het opstellen van een lokale detailhandelsvisie in combinatie met het Masterplan Centrumwaard;
In de 2e helft van het jaar is gestart met het opstellen van een lokale detailhandelsvisie. Daarin wordt Centrumwaard ook meegenomen. De adviezen vanuit de detailhandelsvisie, vormen het beleidskader voor het Masterplan (Ontwikkelstrategie) Centrumwaard.
- Het onderzoeken van de gevolgen van nieuwe productiemethoden en een meer vraaggerichte benadering van productie en diensten, binnen de circulaire economie. Hier wordt uitgebreid ingegaan op de gevolgen (kansen en mogelijkheden) op de huidige sociale, economische en ruimtelijke ordening;
Het acquireren op bedrijven met innovatieve productiemethoden is een continu proces.
- Samenwerken met initiatiefnemers aan nieuwe concepten die een positieve bijdrage leveren aan de stad, zoals bij de Boulevard. Functiemenging is hierbij een uitgangspunt;
Dit komt terug in de op te stellen visie Werklocaties en Detailhandel in het tweede halfjaar van 2019 en de uitvoering daarvan vanaf 2020.
- Aantrekkelijker worden als woongemeente voor hoger opgeleiden: waarmee is deze doelgroep te verleiden?
Verleiden door de combinatie van arbeid, scholing en wonen en het zorgen voor bijpassende voorzieningen & belevingswaarden (o.a. door evenementen, cultuur), specifiek voor verschillende leefstijlen.
- Onderzoek doen naar inzet van data science en data scientist voor verschillende projecten;
Het gebruik van bigdata is belangrijk. Dit vormt een onderdeel van het op te stellen Innovatieprogramma.
- Het organiseren van bedrijfsbezoeken en netwerkevents;
Dit is een continu proces. Ambtelijk en bestuurlijk worden bedrijven en events bezocht.
- Het opzetten van een 'rode loper aanpak' bij bedrijven om ook latente vragen zichtbaar te maken;
De gemeente werkt met één aanspreekpunt, die initiatieven via de gebiedsteams wegzet voor een integrale beoordeling.
- Betrokken bij verschillende commissies van de Bedrijfskring HHW (bijvoorbeeld agendalid);
Dit is een continu proces.
- Werken volgens de zogenaamde makelfunctie;
Dit is een continu proces.
- Het opstellen van een City Marketing Plan.
Met geïnteresseerde inwoners en ondernemers wordt een plan opgesteld voor City Marketing in Heerhugowaard. De wens is om dit samen met Langedijk te doen.

Gastvrije stad

- Het opzetten van de lokale Uitvoeringsagenda Branding Stadshart en Centrumwaard;
Voor het Stadshart is 'Zeg maar Hugo opgezet'.
Voor Heerhugowaard breed wordt gekeken naar City Marketing. Welke rol en relatie Centrumwaard hierin speelt is onderdeel van dat onderzoek.
- Met de regio uitvoering geven aan de toeristische visie 'Regio Alkmaar, Parel aan Zee';
Dit is een continu proces.
- Ruimte bieden voor bedrijven en ondernemers in toerisme, recreatie en cultuur;
Dit is een continu proces.

- Het verbeteren van de marketing van Heerhugowaard, gericht op bezoekers en bedrijven;
In vervolg op het EK Wielrennen wordt met geïnteresseerde inwoners en ondernemers een plan opgesteld voor City Marketing in Heerhugowaard. De wens is om dit samen met Langedijk te doen.
- Het intensiveren van de toeristische samenwerking met Langedijk. We gaan daarin niet uit van onze gemeentegrenzen maar werk
Dit is een continu proces. Samenwerking Broekervaart is hier een mooi voorbeeld van, ook door ondernemers te betrekken. De STPL speelt hierin een ondersteunende rol.
- Heroriëntatie op het Evenementenbeleid;
Een nieuwe subsidieregeling Evenementen Heerhugowaard (m.u.v. Stadshart) is opgesteld. Het aanjaagbudget Stadshart is vervallen en is ondergebracht in het Stadshartfonds bij de Stichting Zeg maar Hugo. Gezamenlijk wordt de besteding besproken.
Het stadsbrede budget wordt vanuit de gemeente verdeeld.
- Uitvoering geven aan de regionale doelstellingen Waterrecreatie en Verblijfsrecreatie;
Dit is een doorstromend proces.
- Opstellen van Ambitie Groen- en Blauwe Leefomgeving;
De ambitie wordt opgesteld en is gekoppeld aan de notitie Integrale Klimaatrobustheid.
- Onderzoek doen naar bereikbaarheid en toegankelijkheid van gebouwen;
'Ongehinderd' heeft het gemeentelijk vastgoed getoetst op bereikbaarheid en toegankelijkheid en de informatie hierover ontsloten via de app 'Ongehinderd'. Per locatie is een advies opgesteld met daarin praktische verbeteradviezen (inclusief kostenraming).
- Onderzoek doen naar het voorzieningenniveau;
Hierover wordt gerapporteerd onder programma 5 Sport, cultuur en recreatie en programma 6 Sociaal Domein. Zie ook de stand van zaken voortgang thema 1 Heerhugowaard inclusief zorgzaam van het college uitvoeringsprogramma.
- Onderzoek doen naar inzet van data science en data scientist voor verschillende projecten;
Het gebruik van bigdata is belangrijk. Dit vormt een onderdeel van het op te stellen Innovatieprogramma. We gaan ervaring opdoen met de mogelijkheden in het woondossier (zie paragraaf 4.9, onder 'Woningmarktmonitor').

Accountmanagement bedrijven

- De gemeente Heerhugowaard en andere gemeenten werken samen met onderwijsinstellingen en ondernemers, het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid NHN en Ontwikkelingsbedrijf NHN om een opleidingsaanbod te creëren dat aansluit op de vraag van werkgevers in de regio. Het arbeidspotentieel wordt optimaal benut door het creëren van een sluitende aanpak van (kwetsbare) jongeren richting de arbeidsmarkt en het uitbreiden van plaatsingsmogelijkheden;
Dit is een continue proces. Op lokaal niveau werkt Heerhugowaard aan 'Heerhugowaard maakt werk door verbinding' in de triple helix.
- De gemeente Heerhugowaard versterkt haar rol in de verbinding met onderwijsinstellingen en ondernemers door een leidende positie te pakken in het project 'Heerhugowaard maakt werk door verbinding';
Er is belangstelling vanuit de regio (o.a. RPA) om mee te doen. Met onze partners kijken we hoe we het project regionaal kunnen uitrollen. Onder andere met het samenwerkingsverband TALENZ (4 O's) is concreet invulling gegeven aan het versterken van de relaties, door ondertekening van een intentieovereenkomst. Zo wordt gebruik gemaakt van bestaande netwerkverbanden.
- Het Expertisecentrum Terra Technica wordt in regionaal verband opgezet en zorgt ervoor dat technische opleidingen en de arbeidsmarkt beter op elkaar aansluiten. Doel is om nieuwe

tech-opleidingen te realiseren: de HBO Masters Sustainable System, Robotica, Biomimicry en Big Data. In Alkmaar draait hiervoor een pilot. Na de evaluatie hiervan besluit Heerhugowaard wel of niet aan te sluiten;

Het Expertisecentrum Terra Technica is in regionaal verband opgezet voor een betere aansluiting van technische opleidingen en de arbeidsmarkt. Door het verbinden van onderzoek, onderwijs en het praktijkveld voor innovatieve toepassingen is het de bedoeling dat kansrijke en succesvolle initiatieven uit de regio worden mogelijk gemaakt en versneld, vooralsnog met de focus op duurzame energie. Hierbij liggen connecties met *big data/data science* en, in mindere mate, *health*.

Terra Technica wordt gedurende een aantal jaren financieel ondersteund door de provincie NH en de gemeente Alkmaar met de bedoeling dat Terra Technica dat uiteindelijk op eigen kracht redt. Op de korte termijn heeft de regio zich gecommitteerd om passende opdrachten te vinden waarin Terra Technica zich kan bewijzen en haar onkosten kan dekken. Inmiddels voert Terra Technica al opdrachten uit voor Alkmaar. Vanuit Heerhugowaard zijn verkennende gesprekken gestart voor het benoemen van projecten.

- Met VMBO-scholen, bedrijfsleven en gemeente het project 'VMBO On Stage' realiseren. Het On Stage Beroepenfeest faciliteert een nieuw, duurzaam, persoonlijk en lokaal ondernemersnetwerk voor jongeren van het VMBO en draagt bij aan kansgelijkheid, toekomstperspectief, beroepsoriëntatie en ondernemersvaardigheden.

Dit is een continu proces. Het is onderdeel van 'Heerhugowaard maakt werk door verbinding'. Het project wordt in combinatie opgepakt vanuit Economie & Onderwijs.

Programma: Onderwijs

De gemeente Heerhugowaard vindt het belangrijk om in te zetten op kwalitatief goed onderwijs, toegesneden op de behoefte van ieder kind. Daartoe wordt samengewerkt met de schoolbesturen in onze gemeente en regionale samenwerkingsverbanden binnen het onderwijs. Het voorkomen en verhelpen van onderwijsachterstanden, bijvoorbeeld door taalondersteuning voor zowel jonge kinderen als ouders, staat hoog op de agenda. Er wordt ingezet op voor- en vroegschoolse educatie en het voorkomen van verzuim en schooluitval. De gemeente faciliteert en stimuleert, in samenwerking met het onderwijs, jongeren bij het behalen van een startkwalificatie voor een goede aansluiting op vervolgonderwijs en de arbeidsmarkt.

Doel(en)

Het tegengaan van onderwijsachterstanden, bijvoorbeeld door taalondersteuning voor zowel jonge kinderen als ouders, staat hoog op de agenda. Er wordt ingezet op voor- en vroegschoolse educatie en het voorkomen van verzuim en schooluitval.

De gemeente faciliteert en stimuleert, in samenwerking met het onderwijs, jongeren bij het behalen van een startkwalificatie voor een goede aansluiting op vervolgonderwijs en de arbeidsmarkt.

Lokale onderwijsthema's

Onderwijsachterstanden worden zoveel mogelijk voorkomen en verholpen. Verzuim en schooluitval wordt voorkomen en tegengegaan.

Passend Onderwijs

Er is een sluitende aanpak tussen jeugdhulp vanuit de gemeente en passend onderwijs zodat jeugdigen zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen binnen het onderwijs, ook wanneer zij jeugdhulp nodig hebben.

Onderwijshuisvesting

Het doel van onderwijshuisvesting is om het primaire onderwijsproces zo goed mogelijk te faciliteren. De gemeente biedt vanuit haar wettelijke taak voor het primair, voortgezet en speciaal onderwijs een - zowel kwantitatief als kwalitatief- adequate werk- en leeromgeving voor docenten en leerlingen.

Relevante ontwikkelingen

Een belangrijke ontwikkeling in het primair onderwijs is de verbreding van scholen naar integrale kindcentra (IKC). Het doel is om voor kinderen van 0 tot en met 12 jaar een doorlopende leerlijn te creëren. Daarbij is kinderopvang in brede zin altijd een partner, maar ook andere functies gericht op het kind kunnen onderdeel uitmaken van een IKC. In toenemende mate is er ook de wens om de huisvesting van de verschillende IKC-functies te integreren.

Wat willen we bereiken en zijn we op koers?

Lokale onderwijsthema's en Passend Onderwijs

- Er is een gezamenlijke lange termijn visie van gemeenten en samenwerkingsverbanden zodat jeugd die zowel jeugdhulp als onderwijszorg nodig hebben altijd een passend aanbod ontvangen, onderwijs op maat kunnen volgen en uiteindelijk kunnen uitstromen op het hun passende niveau.
- Daar waar onderwijszorg en jeugdhulp samenkomen wordt gewerkt aan het doorontwikkelen van de Onderwijs Zorg Arrangementen voor deze specifieke leerlingen. Een onderwijszorgarrangement is een arrangement waarin afspraken tussen onderwijs en

gemeenten over de inzet van jeugdhulp en onderwijszorg voor een specifieke doelgroep worden vastgelegd.

- Er wordt gewerkt aan het voorkomen van thuiszitters onder meer door uitvoering te geven aan het Thuiszitterspact. Dit wordt zichtbaar is het verlagen van het aantal leerlingen dat zonder startkwalificatie uit onderwijs uitstroomt.

Onderwijshuisvesting

Nieuwbouw Huygens. De nieuwbouw van het Huygens College is opgeleverd en met ingang van het schooljaar 2019/2020 in gebruik genomen. Schoolbestuur SOVON is bouwheer in dit proces. De gemeente is verantwoordelijk voor de sloop van het huidige gebouw en de aanleg van een toegangsweg vanaf de Middenweg.

Expertisecentrum passend onderwijs. In januari 2019 hebben we met Heliomare, Aloysius en Stichting Maatschappelijk (SMV) een samenwerkingsovereenkomst gesloten voor de realisatie van het expertisecentrum passend onderwijs. SMV ontwikkelt, financiert en beheert het gebouw, de scholen huren van SMV en wij vergoeden de huur aan de scholen. Momenteel wordt het programma van eisen uitgewerkt naar een ontwerp. Eind dit jaar start de aanbesteding.

Doordecentralisatie. Met behulp van een doordecentralisatie-overeenkomst met SOVON werd het mogelijk om de nieuwbouw van het Huygens College te realiseren. Bij het expertisecentrum wordt met een doordecentralisatie-overeenkomst de huurvergoeding aan de scholen geregeld. Met stichting Blossie zijn we in overleg om te komen tot een verdergaande overeenkomst doordecentralisatie. Binnenkort zullen we de stand van zaken naar u communiceren.

Basisscholen in De Draai. De op gang gekomen ontwikkeling van De Draai betekent ook dat moet worden voorzien in aanvullende huisvesting.

1. De uitbreiding van De Helix is aanbesteed en start in het 3^e kwartaal 2019. Oplevering wordt verwacht in het voorjaar 2020. De uitbreiding wordt naar alle waarschijnlijkheid gecombineerd met nieuwbouw (voor eigen rekening en risico) voor Stichting Kinderopvang Langedijk, de partner van De Helix.
2. De Blossie-school in De Draai-Zuid heeft een naam: 'De nieuwe Draai'. De school zal per 1 augustus 2020 starten in tijdelijke huisvesting, omdat het bouwrijp opleveren van de kavel niet op tijd gereed kan zijn. Momenteel wordt toegewerkt naar een aanbesteding van de tijdelijke huisvesting. De nieuwe Draai zal naar verwachting 3 jaar van de tijdelijke huisvesting gebruik maken. In de tussentijd wordt de realisatie van het permanente gebouw voorbereid.

De prijzen op de bouwmarkt zijn ook in 2019 verder opgelopen. Bij de aanbesteding van de uitbreiding van De Helix heeft dat geleid tot de noodzaak van een aanvullend bouwbudget. Ook voor de tijdelijke huisvesting van De nieuwe Draai is het nodig een 'winstwaarschuwing' af te geven. Alhoewel de aanbesteding nog moet plaats vinden (oktober 2019), wordt het steeds duidelijker dat we het ook hier niet gaan redden met het beschikbare bedrag. Zodra het resultaat van de aanbesteding duidelijk is, zullen we met een voorstel komen hoe hier mee om te gaan.

Samen met zes andere gemeenten is op het VNG-congres een motie ingediend die de VNG oproept om met het rijk in gesprek te gaan om te zorgen voor een adequate bekostiging van

onderwijshuisvesting in de AU. De bekostiging gaat steeds meer knellen vanwege de oplopende prijzen op de bouwmarkt.

De motie is unaniem aangenomen. Inmiddels is vanuit de VNG een expertiseteam van start gegaan, dat met een voorstel moet komen naar het VNG-bestuur. Wethouder Does heeft zitting in dit team.

Programma: Sport, cultuur en recreatie

Met dit programma wil de gemeente dat iedere inwoner van Heerhugowaard actief en passief kan deelnemen aan het vraaggerichte aanbod op het gebied van cultuur, sport en recreatie.

Activiteiten op deze gebieden werken ontspannend en stimulerend voor lichaam en geest en bieden plezier voor jong en oud. Iedereen zou moeten kunnen deelnemen aan deze activiteiten, ongehinderd door leeftijd, lichamelijke of geestelijke gezondheid of sociale positie. Het weghalen van belemmeringen om te participeren in deze vormen van plezier, ontspanning en ontplooiing is daarom een belangrijk aandachtspunt.

De gemeente faciliteert en stimuleert daarom het gebruik van passende en aantrekkelijke sport-cultuur en recreatievoorzieningen die toegankelijk en laagdrempelig zijn voor iedereen die er gebruik van wil maken

Doel(en)

Sport

Er is een kwalitatief goed aanbod van sport- en beweegmogelijkheden in de gemeente Heerhugowaard.

Iedere inwoner van Heerhugowaard heeft de mogelijkheid om een leven lang plezier te hebben van sport en beweging.

Kunst & Cultuur

De gemeente Heerhugowaard heeft een gevarieerd en aantrekkelijk cultuuraanbod dat breed toegankelijk is en openstaat voor innovatie. Het doel is om kunst en cultuur meer te verbinden met de leefwereld van iedereen, zodat deze meer zichtbaar is en op natuurlijke wijze gemakkelijker toegankelijk is voor iedereen. Dit vraagt om samenwerking en co-creatie met vele partijen.

Erfgoed

Erfgoed is een inspiratiebron voor ruimtelijke ontwikkeling. Dat doen we door de bekendheid te vergroten, de kennis verdiepen en te borgen en inspireren.

Recreatie

Heerhugowaard heeft een attractief recreatieaanbod.

Openbaar groen

In Heerhugowaard is een robuuste stedelijke groenstructuur aanwezig die zich vanuit het buitengebied fijnmazig vertakt tot diep in de wijken.

In de stad is een kwalitatief hoogwaardige groenstructuur aanwezig met de daarin passende gebruiks- en natuurfuncties.

In Heerhugowaard zijn de stads-, wijk- en buurtparken aantrekkelijk en nodigen uit tot bewegen, ontspannen, verblijven en ontmoeten.

De biodiversiteit in Heerhugowaard minimaal gelijk aan die van de periode 2013-2017.

De gemeente onderhoudt de parken, bomen en plantsoenen duurzaam.

Wat willen we bereiken en zijn we op koers?

Sport

Op de voorgenomen prestaties zijn geen afwijkingen te melden.
Verwezen wordt naar de rapportage stand van zaken en voortgang op het thema voorzieningenniveau in het college uitvoeringsprogramma.

Kunst en cultuur

Op de voorgenomen prestaties zijn geen afwijkingen te melden.

Recreatie

Op de voorgenomen prestaties zijn geen afwijkingen te melden.

Openbaar groen

Op de voorgenomen prestaties zijn geen afwijkingen te melden.

Programma: Sociaal domein

Met dit programma willen we bijdragen aan voldoende ontplooiingsmogelijkheden voor alle Heerhugowaarders binnen hun eigen leefomgeving. De Heerhugowaardse samenleving is een inclusieve en zorgzame samenleving voor jong en oud waar niemand vanwege herkomst, geaardheid of welke reden dan ook wordt buitengesloten. Kinderen groeien veilig en gezond op en we brengen de vernieuwingen in het sociaal domein in samenwerking met maatschappelijke partners vlot tot stand, zonder dat er mensen buiten de boot vallen.

In Heerhugowaard doet iedereen mee op eigen wijze en naar eigen vermogen. Kwetsbare inwoners kunnen rekenen op laagdrempelige zorg en ondersteuning waar mogelijk dichtbij in de wijk.

Doel(en)

'Zorg goed besteed'

Het op orde houden van een goed basisniveau van ondersteuning.

Het ontwikkelen van een integrale aanpak met als basis het vormgeven van een strategische integraal beleidsplan Sociaal Domein in 2019.

Evaluatie en herziening van ons subsidiebeleid.

'Heerhugowaard inclusief en zorgzaam'

Heerhugowaard is een stad waar iedereen zich prettig en geborgen voelt en zo lang mogelijk actief aan de samenleving kan blijven meedoen, ook als ouderdom, beperkingen of ziekte dat lastiger maken. Waar dat nodig is kunnen inwoners rekenen op adequate (aanvullende) zorg en ondersteuning.

Jeugdhulp

Ieder kind of jongere, die dat nodig heeft, krijgt passende jeugdhulp.

Armoedebelid

We streven ernaar dat niemand als gevolg van armoede niet mee kan doen en beperkt wordt in zijn/haar sociale leven.

Onze aandacht is niet alleen gericht op het oplossen van financiële problemen in het kader van schuldhulpverlening en minimabeleid, maar ook op de omstandigheden die op enigerlei wijze in verband kunnen staan met de armoedesituatie zoals psychosociale factoren, relatieproblemen, de woonsituatie, de gezondheid, de verslaving of de gezinssituatie.

Afstand arbeidsmarkt

Om klanten met een afstand tot de arbeidsmarkt (als doelgroep binnen het gehele bijstandbestand) te activeren wordt aansluiting met het gehele sociale domein gezocht. Het credo voor dit doel luidt: "ken je klant". Hierbij worden de vijf leefgebieden wonen, gezondheid, financiën, participatie en scholing/werk gehanteerd

Volksgezondheid

Iedere inwoner wordt gestimuleerd en ondersteund bij het bevorderen van zij of haar gezondheid. Dit wordt gedaan middels preventieve acties en passende ondersteuning.

Wat willen we bereiken en zijn we op koers?

Zorg goed besteed

- De start van het nieuw integraal beleidskader Sociaal domein is uitgesteld tot na de bestuurlijke besluitvorming over een bestuurlijke fusie Heerhugowaard-Langedijk. Hiermee beogen we het proces zorgvuldig en samen met Langedijk op te pakken hetgeen aansluit bij uitvoering van de bedrijfsvoeringsorganisatie.
- Jaarlijks vindt evaluatie van de subsidieverordeningen plaats en worden deze op onderdelen aangepast waar nodig. Een algehele herziening van het subsidiebeleid vindt niet eerder plaats dan na vaststellen van een nieuw integraal beleidskader Sociaal domein in 2020 vindt.
- De contracten hulp bij het huishouden zijn met één jaar verlengd.
- De aanbesteding Wmo begeleiding is afgerond. Het najaar van 2019 staat in het teken van de implementatie, waaronder de omzetting van de huidige indicaties. Op basis van de positieve resultaten van de pilot 'Beschermd thuis' is besloten dit per 2020 als product in te kopen.

Heerhugowaard inclusief en zorgzaam

- Zie hiervoor URPA1, rapportage stand van zaken en voortgang op dit thema in het college uitvoeringsprogramma.
- De voorbereidingen om de onafhankelijke cliëntenondersteuning te intensiveren zijn uitgesteld tot begin 2020 omdat de mogelijkheden ontbraken om een goede voorlichtingscampagne te starten.
- Op basis van de uitkomsten van de evaluatie van twee lopende pilots dagbesteding ouderen en GGZ is in de tweede helft van 2019 een start gemaakt met het opstellen van de lokale visie op dagbesteding waarvan besluitvorming 2020 wordt verwacht.
- Met de pilot Collectief Woongemak hebben we bewustwording gecreëerd en inwoners gestimuleerd hun woonsituatie tegen het licht te houden en of deze ideaal is en past bij het ouder worden en de tendens om langer zelfstandig thuis te blijven wonen.

Jeugdhulp

- De verschuiving van zware (gesloten) jeugdhulp naar lichtere vormen van jeugdhulp is doorgezet;
- Er is sprake van een toename van het aantal cliënten in de jeugdhulp met verblijf en ambulante jeugdhulp. Naar de oorzaken wordt onderzoek gedaan.

Armoedebeleid

- In de regio lopen diverse pilots in het kader van (preventie)voorzieningen tot einde van het jaar. Op basis van evaluatie zal mogelijke verdere invoering beoordeeld worden.
- Zie hiervoor rapportage stand van zaken en voortgang op dit thema in het college uitvoeringsprogramma.

Afstand arbeidsmarkt

- De gemeenten krijgen de regie op de Inburgering van nieuwkomers ingaande 2021. Het is zaak om de randvoorwaarden om deze nieuwe taak goed uit te voeren op orde te brengen. Het nieuwe systeem moet dusdanig worden opgezet dat het financieel haalbaar is en dat het ook een integraal programma betreft met meer mogelijkheden voor maatwerk en kwaliteit. Momenteel wordt ervaring opgedaan met verschillende onderdelen uit het toekomstige integrale programma in de vorm van pilots. Bovendien gaat

nauwlettend de aandacht uit naar de bekostigingsplannen van het Rijk voor deze nieuwe gemeentelijke taak.

- De ontwikkeling van het Jongerenloket dat tot doel heeft het belang van de jongere centraal te stellen en de dienstverlening als netwerkorganisatie daarop af te stemmen heeft vertraging opgelopen. Aanscherping van de projectopdrachtformulering en wisseling van projectleider bleek noodzakelijk.
- Het werken met een Jobhunter heeft geen doorgang kunnen vinden vanwege het feit dat hiervoor nog geen gelden voor beschikbaar zijn gesteld.

Volksgezondheid

- Op de voorgenomen prestaties zijn geen afwijkingen te melden.

Programma: Duurzaamheid

Gemeente Heerhugowaard zoekt met lokale beleidsvorming en uitvoering aansluiting bij landelijke en regionale doelstellingen en thema's bij het onderwerp Duurzaamheid in brede zin. Daarmee wordt concreet uitvoering gegeven aan de ambities Heerhugowaard energieneutraal in 2030 en Heerhugowaard als toekomstbestendige, duurzame, gezonde stad. De gestarte wijkaanpak om de Rivierenwijk aan te sluiten op het warmtenet van HVC vormt hierin een concrete pilot. Door de brede opvatting van het begrip 'Duurzaamheid' heeft dit programma raakvlakken met diverse andere taakvelden, waarmee steeds afstemming wordt gezocht. In 2019 heeft het proces rondom de Regionale Energiestrategie (RES) en het opstellen van de Lokale Energiestrategie een groot deel van de agenda bepaald en zijn onderwerpen rondom klimaatrobuustheid en -adaptatie en duurzame mobiliteit opgepakt om in beleid te worden verwerkt.

Doelstellingen

- In het jaar 2030 wekt Heerhugowaard net zoveel duurzame energie op als de stad verbruikt. Daarnaast werken we aan een klimaatrobuste stad;
- De samenwerking tussen de gemeente Heerhugowaard en overheden en stakeholders in de regio is versterkt en in een structurele samenwerkingsvorm wordt uitvoering gegeven aan de diverse transitieopgaven;
- Er wordt uitvoering gegeven aan de doelstelling uit de regionale Focusagenda "We zetten in op duurzame energie, vanuit de noodzaak én de kans om in 2050 energieneutraal te zijn".

Stand van zaken

Regionale- en lokale energiestrategie

- Voor het proces om te komen tot een Regionale Energiestrategie (RES) is een bovenregionale samenwerking in de RES-regio en (sub)regionale samenwerking in regio Alkmaar een bestuurlijke en ambtelijke samenwerkingsvorm opgezet en in werking;
- In regionaal verband is inhoudelijk uitgebreid voorbereiding gegeven aan het RES-proces;
- Besluitvorming over de startnotitie RES is gepland in het laatste kwartaal van 2019;
- Lokale verrijking scenario's door inspraak en participatie wordt voorbereid voor het eerste kwartaal van 2020;
- Concept-RES wordt uiterlijk 1 juni 2020 vastgesteld door het college;
- Definitieve RES (1.0) wordt uiterlijk 1 maart 2021 vastgesteld door de gemeenteraad;
- In een Lokale Energiestrategie (LES) voor Heerhugowaard wordt een beschrijving gegeven van de energie- en warmteopgaven en worden scenario's benoemd voor het behalen van de plaatselijke doelstellingen en ambities. Deze LES wordt in het laatste kwartaal van 2019 ter besluitvorming voorgelegd;
- In 2020 wordt de LES, afgestemd met het RES-proces, uitgewerkt in een concreet uitvoeringsprogramma.

Communicatie, participatie en financiën

- Het taakveld communicatie is nauw betrokken in zowel het LES- als het RES-proces;
- In 2020 wordt een communicatie- en participatiestrategie met betrekking tot de verschillende energie- en warmtevraagstukken opgesteld;
- In het laatste kwartaal van 2019 wordt een concreet voorstel voor het inzetten van energieambassadeurs ter besluitvorming voorgelegd;

Wijkaanpak

- Pilot Rivierenwijk voortzetten (2019 – 2021);
 - 'fase 1' in uitvoering in 2019, in samenwerking met diverse partners en stakeholders;
 - woningen sociale huur aansluiten op warmtenet HVC;
 - ook particuliere woningbezitters zoveel mogelijk laten aansluiten op warmtenet;
 - wijkaanpak voor verdere verduurzaming bestaande bouw;
- Start overige wijkaanpak(ken) op basis van LES (2020 en verder);
- Uitvoering geven aan garantstelling HVC bij uitrol warmtenet;
- Oplevering warmtetransitieplan op basis van LES uiterlijk 1 januari 2022 maar zoveel eerder als mogelijk blijkt;

Klimaatadaptatie en klimaatrobustheid

- De klimaatstresstesten zijn opgeleverd in 2019, de risicodialoog wordt voorbereid in regionaal verband en begin 2020 uitgevoerd;
- De brede regionale samenwerking in de waterketen heeft ook klimaatadaptatie als focusthema gekregen;
- Toekomstig beleid in Heerhugowaard zal mede getoetst worden aan integrale klimaatrobustheid, een programma integrale klimaatrobustheid wordt in 2020 ter besluitvorming voorgelegd;
- Op 29 mei jl. heeft de Raad van State uitspraak gedaan waardoor het Programma Aanpak Stikstof niet meer gebruikt kan worden. Sindsdien liggen ontwikkelingen stil en zijn alle bestuurlijke lagen in Nederland bezig met een passende oplossing voor deze problematiek. Binnen de gemeente Heerhugowaard wordt momenteel hard gewerkt om de implicaties in beeld te krijgen, in sociaal en ruimtelijke zin. Met deze inzet en oplossingen zijn organisatorische en financiële consequenties mee gemoeid, waar op dit moment nog geen indicatie van is te geven. Er wordt toegewerkt naar het financieel centraal plekken van dit vraagstuk binnen het concern.

Een nieuw gemeentehuis

- Een onderzoek naar de mogelijkheden voor het (verder) verduurzamen van het gemeentehuis wordt in het laatste kwartaal van 2019 ter besluitvorming voorgelegd;
- Uitvoering geven aan verduurzaming bij de vernieuwbouw van het gemeentehuis in 2020;
- Blijvend verduurzamen overig gemeentelijk vastgoed waar dat mogelijk blijkt.

Circulaire economie

In samenspraak met de regio en stakeholders wordt beleid omtrent de circulaire economie voorbereid, in 2020 wordt dit beleid ter besluitvorming voorgelegd.

Bedrijvigheid en industrie

- In overleg met stakeholders bij bestaande warmtenetten (HVC, Duurzame Ring Heerhugowaard) worden kansen bekeken voor bedrijvigheid en industrie, zowel voor aansluiting als benutten van restwarmte;
- In samenwerking met DECRA (duurzame energiecoöperatie regio Alkmaar) is gewerkt aan het realiseren van zon op bedrijfsdaken, dit project wordt in 2020 voortgezet;
- Het geothermieproject Alton, met koppelkansen bestaande bouw, wordt voorbereid voor vergunningverlening;
- Samenwerking is gezocht met Ontwikkelbedrijf NHN voor verdere verduurzaming van bedrijventerreinen;

Overige domeinen

- Duurzame mobiliteit, smart mobility en de laadinfrastructuur maken onderdeel uit van het nieuwe mobiliteitsprogramma dat in 2020 ter besluitvorming wordt voorgelegd.

Programma: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

De afgelopen decennia is Heerhugowaard sterk gegroeid tot een jonge stad met 56.000 inwoners. Het uitbreiden aan de grenzen van de bebouwde omgeving vindt nu nog plaats binnen projecten als De Draai, Heerhugowaard-Zuid en De Vaandel, waar de gemeente door grondposities directe financiële belangen heeft en waar de organisatie op ingericht is.

Doel(en)

Heerhugowaard wil een aantrekkelijke stad blijven om in te wonen, werken en verblijven.

Ambities uit de Woonvisie

In de Woonvisie is dat vertaald naar ambities voor duurzaamheid en ambities in het sociaal, fysiek en economisch domein en ambities voor duurzaam wonen. Deze ambities worden uitgewerkt in een woonagenda voor de komende vier jaar. Hieronder staan de te leveren prestaties per ambitie.

Het ontwikkelen van een woningmarktmonitor

Er is behoefte aan een monitor dat doorlopend kan worden ingezet om de woningmarkt in Heerhugowaard te peilen. Een monitor die op ieder gewenst moment geraadpleegd kan worden en aangeeft welk programma nodig is op een bepaalde plek, op basis van de doelen die wij stellen. Met de steeds meer beschikbaar komende big data en data science lijkt de tijd rijp om een dergelijk instrument te ontwikkelen. Daarvoor is inhuur van externe expertise nodig.

Wat willen we bereiken en zijn we op koers?

Duurzaam wonen

- Wonen zo veel mogelijk energieneutraal;
- Aardgasvrij wonen: nieuwbouw al aardgasloos vanaf 2018, aanpak bestaande bouw formuleren;
- Klimaatadaptatie: opvang van water en bestrijding hittestress;
- Gezond binnenklimaat: werken aan bewustwording bij bewoners en extra aandacht hiervoor bij toetsing van nieuwbouw en renovatie.

Stand van zaken:

- In het laatste kwartaal van 2019 worden de LES en de startnotitie voor de RES ter besluitvorming voorgelegd. De gemeenteraad wordt in het besluitvormingsproces meegenomen.
- De uitgevoerde klimaatstresstesten, waarin de thema's en risico's van klimaatverandering voor Heerhugowaard per gebied in kaart zijn gebracht worden in regionaal verband uitgewerkt. De gemeenteraad wordt binnenkort via een RIB op de hoogte gebracht van het voorstel voor een programma Klimaatrobuust Heerhugowaard en een plan van aanpak Ruimtelijke Adaptatie Noord Kennemerland Noord.
- In het laatste kwartaal van 2019 wordt een voorstel uitgewerkt om energievoaches of energie-ambassadeurs in te zetten in de pilot-wijkaanpak Rivierenwijk-Zuid.

Fysieke domein

- (Her)ontwikkeling van wonen met aandacht voor groene en dorpse elementen;
- De aandacht van stedelijke vernieuwing verschuift van uitbreiding naar inbreiding (in en om het Stationsgebied, inclusief het Stadshart en de gebieden van de Economische Boulevard);
- Het stationsgebied, ons ov-knooppunt, wordt in samenhang ontwikkeld met het verbeteren van het openbaar vervoerssysteem in de regio en in de provincie. Het uitwerken van de oplossing voor de Zuidtangent, wegenstructuur en openbare ruimte

naar een concreet project en het begeleiden en realiseren van particuliere ontwikkelinitiatieven gaan gelijk op.

- Nieuwe appartementencomplexen met ook gemengde functies, een groener, fraaier en ook op het NS-station ingerichte openbare ruimte en meer voorzieningen zijn gewenst, zodat de verblijfs- en vervoerswaarde van ons ov-knooppunt toeneemt.
- De aanpak van de N242 langs het stationsgebied wordt in overleg met wegbeheerder provincie Noord-Holland geagendeerd. Meer clustering van stedelijke functies in en om het stationsgebied betekent een basis voor toekomstige verbeteringen in het ov-systeem. Verbeteringen in het ov-systeem maken ons een interessante stad om te vestigen, ondernemen en bezoeken;
- In stedelijke vernieuwing aandacht hebben en houden voor duurzaamheid, klimaatadaptatie, vergroening en langzaam verkeer. Snelle en veilige langzaam verkeersroutes zijn belangrijk in de stad. Beheer, intensiever groen onderhoud (met aandacht voor zieke bomen) en ontwerp gaan bij stedelijke vernieuwing hand in hand;
- Het ontwikkelen en hanteren van een 'strategisch afwegingskader voor nieuwe woningbouwlocaties'.
- De minister vindt het bouwen in 'het groen' ook een optie, om woningbouwproblemen in de Randstad aan te pakken. Noord-Holland Noord is in beeld om te kunnen verruimen en versnellen ten opzichte van de huidige woningbouwtaakstelling. In het licht van deze complexe discussie zal een bestuurlijk standpunt ingenomen moeten worden hoe dit alles vertaald kan worden naar nieuwe ontwikkelingen nabij ons ov-knooppunt.

Stand van zaken:

- Nu het participatieproces over het masterplan voor het Stationsgebied afgerond is, wordt gewerkt aan de bestuurlijke bestendiging van de ideeën die opgehaald zijn. Dat betekent dat er in het totstandkomingsproces nog samen met gemeente Langedijk gewerkt wordt aan het Masterplan Stationsgebied; de opgave voor OV-knooppuntontwikkeling wordt zo in relatie gebracht tot Langedijk Ontwikkelt met Water. Ook de regionale en lokale opgaven op het gebied van klimaatadaptatie en energietransitie kunnen in deze periode geïntegreerd worden in het masterplan. De integratie van deze opgaven kost extra tijd. In het eerste kwartaal van 2020 wordt het uiteindelijke masterplan verwacht.
- Provincie Noord-Holland heeft de subsidiebeschikking voor onze OV-knooppuntenontwikkeling en hoofdwegenstructuur in het stationsgebied in voorbereiding. Wanneer deze beschikbaar is gaat de aanpak van de hoofdwegenstructuur in het stationsgebied een volgende projectfase in. Met provincie is daarom de aanpak van de N242 inmiddels geagendeerd: de eerste gezamenlijke sessie is gepland in november 2019.
- Afwegingskader is nog niet compleet zonder resultaten big data-analyse woningbehoefte- en woningmarktontwikkeling (zie hieronder bij stand van zaken Woningmarktmonitor).
- Het college heeft voor de zomer een besluit genomen om in principe medewerking te verlenen aan een zevental nieuwe initiatieven voor ontwikkeling van een gemengd programma met wonen in het Stationsgebied, op Beveland en in De Frans.

Sociaal domein

- Iedereen doet mee en dat kan met een passend dak boven het hoofd, in een voor iedereen toegankelijke leefomgeving: uitzoeken wat daarvoor precies nodig is;

Stand van zaken:

Zie hiervoor UPRA1 (Cup), toegankelijk en gastvrij.

- Betaalbare huisvesting en woonvormen met ambulante begeleiding voor doelgroepen jeugdzorg en WMO: uitzoeken wat aanwezig is en wat mist;

- Tijdelijke huisvesting in geval van calamiteiten: onderzoeken wat de mogelijkheden hiervoor zijn.

Stand van zaken:

Deze opgave wordt meegenomen in het onderzoek naar woningbehoefte- en woningmarktontwikkeling (zie hieronder bij stand van zaken Woningmarktmonitor).

Economisch domein

- Voor de economische vitaliteit is het belangrijk voldoende huisvesting te bieden voor de werkenden die veelal op zoek zijn naar een betaalbare eengezinswoning, daarom doorstroming van 'empty nesters' aanmoedigen met een passend woningaanbod;
- Faciliteren van de vraag naar huurwoningen: minder vaste arbeidscontracten door flexibilisering arbeidsmarkt leidt tot afname van hypotheekmogelijkheden, dus meer vraag naar huurwoningen, zowel sociaal als in de vrije sector (middenhuur);

Stand van zaken:

Deze opgaven worden nader gekwantificeerd met de resultaten van het onderzoek naar woningbehoefte- en woningmarktontwikkeling (zie hieronder bij stand van zaken Woningmarktmonitor). Intussen voegen we nieuwe voorraad toe in deze marktsegmenten, met projecten als De Coraal, studio's aan de Stationsweg 1 (locatie 'Glas'), Lapis Lazuli, Van Foreeststraat, De Draai e.a.

Woningmarktmonitor

- Een dergelijke monitor opzetten vergt een startinvestering. De blijvende beschikbaarheid van actuele rapportages uit een dergelijke monitor zal een structurele kostenpost vormen. De tweede helft van 2018 hebben we voor ogen hoe deze monitor eruit kan zien, wat we eraan gaan hebben, wie dat voor ons kan opzetten en welke middelen daarvoor nodig zijn, zowel incidenteel als structureel. Dit voorstel zullen we in het eerste kwartaal van 2019 aan de gemeenteraad aanbieden.

Stand van zaken:

Belangrijke input voor een verdere invulling van de woonagenda is een scherp en actueel beeld van de woningbehoefte- en woningmarktontwikkeling. In het voorjaar van 2019 is hiertoe offerte opgevraagd bij enkele adviesbureaus voor een extern onderzoek. Deze konden niet leveren wat nodig is. Eind juni heeft vervolgens een gesprek plaatsgehad tussen de portefeuillehouder wonen en de Woningmakers over de onderzoeksvraag van de gemeente. (De Woningmakers is een samenwerkingsverband van ontwikkelaars, corporaties, makelaars die actief zijn in deze regio. De Woningmakers zijn nauw betrokken bij de totstandkoming en uitwerking van de regionale woningbouwafspraken.) Bij dat gesprek is dhr. Frans Feldberg geïntroduceerd. Hij is verbonden aan Data Science Alkmaar en hoogleraar Data-Driven Business Innovation aan de VU. Hij heeft aangegeven kansen te zien en komt met een voorstel om via Big Data analyse antwoord te geven op onze onderzoeksvraag. De Woningmakers zien bij succes ook kansen om de methodiek regionaal te gaan toepassen. De laatste stand van zaken (d.d. 28-08-2019) is dat we in afwachting zijn van een voorstel van dhr. Feldberg. Hij is uitgenodigd om dit voorstel aan het college toe te lichten in een Themabijeenkomst op 5 november. Afhankelijk van het voorstel zal opdracht worden gegeven het onderzoek te starten. Het is voorsnog niet bekend welke kosten hiermee gemoeid zullen zijn.

Financiën

Financiële analyse op hoofdlijnen

Verloop begroting

In de onderstaande tabel treft u het verloop aan van het begrotingsresultaat.

	Bedragen x € 1.000		
	Lasten	Baten	Saldo
Primaire begroting	165.634	165.634	0
Begrotingswijzigingen t/m augustus	1.532	2.939	1.407
Actuele begroting	167.166	168.573	1.407

In de begroting 2019 werd er van uitgegaan dat het begrotingsresultaat voor 2019 nihil zou zijn. Het begrotingsresultaat dat als uitgangspunt wordt genomen voor deze rapportage bedraagt € 1.407.000. Het verschil tussen de primaire en huidige begroting (€ 1.407.000) kan als volgt worden gespecificeerd:

	Bedragen x € 1.000
Verwerking jaarschijf 2019 VJN 2019	1.273
Correctie kapitaallasten	134
Totaal	1.407

Bij het vaststellen van de Voorjaarsnota 2019 werd het perspectief voor de jaarschijf 2019 aangepast. Van de totaal extra beschikbare middelen ad € 3.058.000 werd € 1.785.000 aangewend. Hierdoor kon per saldo € 1.273.000 worden toegevoegd aan het begrotingsresultaat.

De kapitaallasten (rente en afschrijvingslasten) zijn in de begroting opgenomen op basis van de verwachte boekwaarden per 1 januari 2019. De kapitaallasten worden echter berekend op basis van de werkelijke boekwaarde per 1 januari 2019. Voor 2019 bleek de werkelijke afschrijving op de vaste activa € 134.000 lager uit te vallen dan er oorspronkelijk was begroot. Dit voordeel komt ten gunste van het begrotingsresultaat.

Prognose rekeningresultaat

Op basis van het huidige begrotingsresultaat en de geprognosticeerde afwijkingen wordt een negatief rekeningresultaat verwacht van € 4.031.000 Dit bedrag is als volgt tot stand gekomen:

	Bedragen x € 1.000		
	Begroting	Afwijkingen bestuurs- rapportage	Prognose Rekening 2019
Begrotingsresultaat voor resultaatbestemming	-1.153	-7.057	-8.210
Mutatie reserves	2.560	1.619	4.179
Definitief resultaat na bestemming	1.407	-5.438	-4.031

Hoewel dit negatieve resultaat een saldo vormt van mee- en tegenvallers is er 1 specifieke ontwikkeling te noemen die grotendeels deze overschrijding veroorzaakt. Het betreft het onderdeel Jeugdzorg in het Sociaal domein. Het college heeft dit risico zowel in de begroting 2019 en 2020 als risico benoemd met een kans van optreden van respectievelijk 50% en 70%. Nu doet dit risico zich daadwerkelijk voor.

Bij raadsinformatiebrief dd. 18 september jl. (no. CBB 190462) heeft het college u daarover voor het eerst geïnformeerd. Inmiddels is ook de omvang van de overschrijding, zijnde een bedrag van € 3,15 mln., bekend. Op dit moment is alle feitelijke informatie beschikbaar en wordt een analyse gemaakt waarin de kosten voor jeugdzorg worden gespecificeerd, oorzaken in beeld worden gebracht binnen de lokale, regionale en landelijke context en gezien welke beheersmaatregelen (aanvullend) kunnen worden getroffen. Hieruit zal ook duidelijk worden wat de incidentele en structurele effecten zijn van deze overschrijding. Het college verwacht in december de eerste uitkomsten uit de analyse met u te delen.

In de tabel op de volgende pagina volgt een overzicht van de geprognosticeerde afwijkingen op programmaniveau. In de Financiële Verordening 2014 (raadsbesluit 18 december 2014) is opgenomen dat afwijkingen op taakveldniveau moeten worden toegelicht. Dit geldt voor afwijkingen op lasten en baten (niet gesaldeerd) groter dan € 50.000

Programma	LASTEN			BATEN		
	Begrote lasten	Prognose werkelijke lasten	Prognose afwijking lasten	Begrote baten	Prognose werkelijke baten	Prognose afwijking baten
0 Bestuur en ondersteuning	29.012	31.301	-2.289	111.488	112.707	1.219
1 Veiligheid	5.615	5.615	0	64	64	0
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	13.278	13.576	-298	4.015	4.242	227
3 Economie	1.376	1.376	0	1.088	1.076	-12
4 Onderwijs	6.985	8.075	-1.090	1.112	2.077	965
5 Sport, cultuur en recreatie	14.129	15.395	-1.266	3.180	4.072	892
6 Sociaal domein	63.657	67.326	-3.669	14.249	14.432	183
7 Duurzaamheid	10.480	10.985	-505	12.361	12.472	111
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening	22.634	24.544	-1.910	21.016	23.020	2.004
Totaal lasten en baten op programma's	167.166	178.193	-11.027	168.573	61.455	5.589
Begrotingsresultaat	1.407					
Totaal lasten en baten op programma's (incl. begrotingsresultaat)	168.573			168.573		
TOTAAL AFWIJINGEN OP PROGRAMMA'S						
-5.438						
PROGNOSE REKENINGRESULTAAT (Begrotingsresultaat + Afwijking op programma's)						
-4.031						

Toelichting afwijkingen per programma

PRO00 Bestuur en ondersteuning

PRO00 Bestuur en ondersteuning										
Thema	LASTEN (x € 1.000)					Baten (x € 1.000)				
	Begroot 2019	Besteding 1 jan t/m 3 sept 2019	Prognose 4 sept t/m 31 dec 2019	Prognose lasten heel 2019	Prognose afwijking	Begroot 2019	Besteding 1 jan t/m 3 sept 2019	Prognose 4 sept t/m 31 dec 2019	Prognose lasten heel 2019	Prognose afwijking
1010 Bestuur	2.980	2.349	924	3.273	-293	104	414	-17	397	293
1018 Onvoorzien	75	0	0	0	75	0	0	0	0	0
1019 Mutaties reserves	3.374	0	3.374	3.374	0	5.407	0	5.481	5.481	74
1020 Burgerzaken	1.450	1.482	125	1.607	-157	507	541	195	736	229
1030 Beheer overige gebouwen en gronden	654	656	27	683	-29	487	462	66	528	41
1040 Overhead	15.160	16.592	-821	15.771	-611	938	938	0	938	0
1050 Treasury	3.198	699	2.499	3.198	0	5.365	3.091	2.586	5.677	312
1061 OZB woningen	0	0	0	0	0	5.863	5.918	-3	5.915	52
1062 OZB niet-woningen	0	0	0	0	0	5.681	5.846	-48	5.798	117
1063 Parkeerbelasting	0	0	0	0	0	254	92	162	254	0
1064 Overige belastingen	441	425	21	446	-5	94	101	0	101	7
1070 Algemene Uitkeringen Gemeentefonds	0	0	0	0	0	86.788	58.765	27.867	86.632	-156
1080 Algemene baten en lasten	1.680	18	2.931	2.949	-1.269	0	5	245	250	250
	29.012	22.221	9.080	31.301	-2.289	111.488	76.173	36.534	112.707	1.219

Taakveld	Lasten	Baten	I/S	Toelichting op afwijking
1010 Bestuur	-293	293	I	In 2019 heeft er een pensioenoverdracht plaatsgevonden van één van de wethouders. Het door de gemeente Heerhugowaard ontvangen bedrag wordt vooruitlopend op een toekomstige uitkering gestort in de voorziening APPA.
1018 Onvoorzien	75		I	Op de basis van de financiële verordening is in de begroting een bedrag van € 75.000 voor onvoorzien kosten opgenomen. Vooralsnog is geen claim op deze post gelegd, waardoor een voordeel ontstaat t.o.v het gepresenteerde begrotingsresultaat.
1019 Mutaties reserves - Algemene Reserve		-104	I	Bij het vaststellen van de begroting 2019 is een onttrekking van de Algemene Reserve begroot van € 104.000 om een sluitend perspectief te krijgen. Bij de Voorjaarsnota 2019 zijn ook de nieuwe financiële ontwikkelingen voor de jaarschijf 2019 in kaart gebracht. Dit heeft er toe geleid dat in de VJN 2019 een nieuw begrotingsresultaat is gepresenteerd van € 1.276.000. Een onttrekking aan de Algemene Reserve om een sluitend perspectief te krijgen is derhalve niet meer nodig.
1019 Mutaties reserves - Reserve Beleidswensen		-100	I	Bij het vaststellen van de begroting 2019 zijn extra middelen beschikbaar gekomen voor het uitvoeren van aanvullende beleidswensen (€ 552.000). De extra lasten die hiermee gepaard gaan worden gedekt door een hiertoe ingestelde Reserve Beleidswensen. Voor 2019 is van het totale bedrag € 100.000 beschikbaar gesteld voor het Jongerenloket. Binnen programma 6 wordt gemeld dat dit project echter vertraging heeft opgelopen waardoor er in 2019 geen kosten zijn, dit betekent ook dat de corresponderende onttrekking aan de Reserve Beleidswensen ook achterwege zal blijven.

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Lasten	Baten	I/S	Toelichting op afwijking
1019 Mutaties reserves - BYOD		120	I	De verstrekte vergoedingen aan medewerkers voor de aanschaf van notebooks en mobiele telefoons (BYOD) worden gedekt door een onttrekking aan de bestemmingsreserve BYOD.
1019 Mutaties reserves - ICT Bodemplaat		125	I	Voor de realisatie van de ICT Bodemplaat zijn in 2019 nog uitgaven gedaan. Deze uitgaven kunnen worden gedekt door een onttrekking aan de bestemmingsreserve ICT Bodemplaat. Bij de besluitvorming in het kader van de Voorjaarsnota is deze reserve gevormd door een onttrekking aan de Algemene reserve.
1020 Burgerzaken	-157		I	Het aantal verstrekte reisdocumenten ligt hoger dan eerder berekend was en daardoor zijn ook de kosten voor afdrachten aan het Rijk hoger dan begroot (nadeel van € 105.000). Er is bij de begroting slechts rekening gehouden met 1 verkiezing in 2019, dit waren er echter 3, waardoor de kosten hoger zijn uitgevallen (nadeel van € 52.000).
1020 Burgerzaken		229	I	De leges reisdocumenten is hoger dan begroot doordat er meer documenten zijn verstrekt dan was berekend.
1040 Overhead - BYOD	-120		I	Zie toelichting bij 1019 Mutaties reserves - BYOD
1040 Overhead - ICT Bodemplaat	-125		I	Zie toelichting bij 1019 Mutaties reserves - ICT Bodemplaat
1040 Overhead – Personeelskosten	-424		I	Kosten van inhuur zijn in principe te dekken uit beschikbare loonruimte door niet vervulde vacatures en uit specifiek beschikbare budgetten in de exploitatie. De verwachting is dat in 2019 dit beschikbare budget met € 421.000 wordt overschreden. Dit is in hoofdzaak te verklaren uit noodzakelijke vervanging van enkele langdurig zieke medewerkers, waarvoor logischerwijs geen specifiek budget geraamd en beschikbaar is. Daarnaast is de invulling van enkele vacatures niet mogelijk

Taakveld	Lasten	Baten	I/S	Toelichting op afwijking
				gebleken vóór 1 juni van dit jaar (de datum van een “vacaturestop” in verband met de voorbereiding van de ambtelijke fusie) en is daarom de – duurdere - inhuur op die posten tot eind van het jaar verlengd.
1040 Overhead – Resultaat afdelingskosten	58		I	<p><u>Vastgoed (nadeel € 92.000)</u> De afwijking wordt verklaard doordat er in 2019 diverse herstelwerkzaamheden in elektrische installaties zijn uitgevoerd naar aanleiding van de wettelijk verplichte keuring in 2018. verder zijn bij theater COOL de afdekkappen van de dakranden opnieuw gemonteerd om het risico op loskomen van de afdekkappen door windbelasting te verminderen cq. uit te sluiten. In verband met het actualiseren van de meerjaren onderhoudsplannen zijn door een externe adviseur inspecties verricht naar de huidige onderhoudstoestand van diverse gebouwen. Hiervoor zijn niet begrote extra kosten gemaakt.</p> <p><u>Gebouwen wisselende functies (voordeel € 257.000)</u> Op de verkoop van de Callistolaan 2 wordt een voordelig resultaat (verkoopwaarde -/- restant boekwaarde) gerealiseerd van € 257.000. Bij de Genestetlaan bedragen de kosten voor rioleringswerkzaamheden € 65.000. Deze kosten worden echter gedekt uit de reserve die hiervoor is gevormd bij de bestemming van het rekeningresultaat 2018 (RB2019064).</p> <p><u>Brandweerkazerne (nadeel € 33.000)</u> In verband met een onveilige situatie is het noodstroomaggregaat van de brandweerkazerne verplaatst en zijn er diverse aanpassingen uitgevoerd.</p>

Taakveld	Lasten	Baten	I/S	Toelichting op afwijking
				<p><u>Materieel (nadeel € 64.000)</u></p> <p>De overschrijding wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het schadeverleden en de landelijke verzekeringspremie stijging van werkmaterieel. Daarnaast is een stijging van de houderschapsbelasting, de aanschaf van de benodigde borstels ten behoeve van de onkruidbestrijding en onderhoud van het materieel.</p>
1050 Treasury		312	I	<p>Jaarlijks wordt dividend ontvangen voor onze deelneming in Liander. De omvang van dit dividend is afhankelijk van het gerealiseerde resultaat van Liander en is aan grote schommelingen onderhevig. In de begroting is derhalve een gemiddeld bedrag opgenomen; dit jaar valt het dividend € 63.000 hoger uit dan begroot.</p> <p>De toegerekende rente aan de grondexploitaties valt € 249.000 hoger uit dan begroot.</p>
1061 / 1062 OZB-opbrengsten		169	I	<p>De oorzaak van de afwijking is dat de WOZ-waarde van de (niet-)woningen € 57 miljoen hoger uitvalt dan de prognose die in november 2018 is afgegeven.</p>
1070 Algemene Uitkeringen Gemeentefonds		-156	I	<p>De verdeelmaatstaven (inwoners, wooneenheden, bedrijfsvestigingen etc.) zijn hoger dan waarmee bij de begroting rekening is gehouden (€ 163.000 voordelig).</p> <p>De uitkeringsfactor is in de septembercirculaire 2019 verlaagd van 1,554 naar 1,548 met als belangrijkste oorzaak de accresbijstelling van het gemeentefonds ten opzichte van de meicirculaire 2019.</p>
1080 Algemene baten en lasten - Stelpost onderuitputting		-1.500	I	<p>Op basis van de rekeningresultaten in de voorgaande jaren is in de Voorjaarsnota 2019 een voorschot genomen op het rekeningresultaat 2019 door een post onderuitputting op te nemen van € 1.500.000. Dit</p>

Taakveld	Lasten	Baten	I/S	Toelichting op afwijking
				betekent dat het nadeel op deze stelpost gecompenseerd moet worden door voordelen op andere producten. Voordelen ten opzichte van het begrotingsresultaat worden pas behaald als het totaal van de voordelen op de andere producten de € 1.500.000 te boven gaat.
1080 Algemene baten en lasten - Overige stelposten		531	I	In de Kaderbrief 2018 en de Voorjaarsnota 2019 zijn bedragen opgenomen voor respectievelijk projectkosten informatievoorziening en ontwikkeling gebiedsvisie opschaling Centrumwaard. Door vertraging in de uitvoering worden de beschikbare bedragen in 2019 niet volledig aangewend. Ditzelfde geldt ook voor een aantal investeringen waardoor de ingerekende kapitaallasten vooralsnog niet zijn aangewend.
1080 Algemene baten en lasten - BTW-nadeel Specifieke uitkering stimulering sport	-300	245	S	In programma 5 wordt toegelicht dat door een veranderde BTW-wetgeving ten aanzien van de sport is het niet langer mogelijk om sportaccommodaties BTW-belast te exploiteren. Dit heeft ook een nadelig effect op de omvang van de BTW die via forfaitaire methode op indirecte kosten wordt teruggevraagd. Zoals al in programma 5 wordt aangegeven wordt het nadeel slechts gedeeltelijk gecompenseerd door een bijdrage uit de Specifieke Uitkering Stimulering Sport. Per saldo leidt dit derhalve tot een nadeel op dit taakveld.

PRO01 Veiligheid

PRO01 Veiligheid										
Thema	LASTEN (x € 1.000)					Baten (x € 1.000)				
	Begroot 2019	Besteding 1 jan t/m 3 sept 2019	Prognose 4 sept t/m 31 dec 2019	Prognose lasten heel 2019	Prognose afwijking	Begroot 2019	Besteding 1 jan t/m 3 sept 2019	Prognose 4 sept t/m 31 dec 2019	Prognose lasten heel 2019	Prognose afwijking
1110 Crisisbeheersing en brandweer	3.301	2.548	753	3.301	0	0	0	0	0	0
1120 Openbare orde en Veiligheid	2.314	1.954	360	2.314	0	64	50	14	64	0
	5.615	4.502	1.113	5.615	0	64	50	14	64	0

PRO02 Verkeer, vervoer en waterstaat

PRO02 Verkeer, vervoer en waterstaat										
Thema	LASTEN (x € 1.000)					Baten (x € 1.000)				
	Begroot 2019	Besteding 1 jan t/m 3 sept 2019	Prognose 4 sept t/m 31 dec 2019	Prognose lasten heel 2019	Prognose afwijking	Begroot 2019	Besteding 1 jan t/m 3 sept 2019	Prognose 4 sept t/m 31 dec 2019	Prognose lasten heel 2019	Prognose afwijking
1210 Verkeer en vervoer	9.599	8.747	1.150	9.897	-298	1.012	907	397	1.304	292
1219 Mutaties reserves	2.931	0	2.931	2.931	0	2.991	0	2.926	2.926	-65
1220 Parkeren	317	297	20	317	0	12	0	12	12	0
1240 Economische Havens en waterwegen	431	358	73	431	0	0	0	0	0	0
	13.278	9.402	4.174	13.576	-298	4.015	907	3.335	4.242	227

Taakveld	Lasten	Baten	I/S	Toelichting op afwijking
1210 Verkeer en vervoer	-298		I	In januari 2019 is het Gebiedsakkoord Alton en omliggende buitengebied (v5.6) ondertekend door de stakeholders, waaronder de gemeente Heerhugowaard. In het gebiedsakkoord zijn inspanningsverplichtingen opgenomen, waaronder de aanleg van straatverlichting langs de Noordscharwouderpolderweg en Zuiderbosweg. Deze aanleg veroorzaakt een overschrijding. Projecten met betrekking tot het product straatreiniging (Nederland Schoon) veroorzaken een overschrijding. Hier staat hetzelfde bedrag aan baten tegenover. (zie baten). Er wordt subsidie uitgekeerd voor het project Beeldkwaliteit./Duurzaam Zandhorst I/II. Hier staat een provinciale subsidie tegenover (zie baten).
1210 Verkeer en vervoer		292	I	In 2018 is een subsidie ontvangen betrekking tot het product straatreiniging (Nederland Schoon). Deze subsidie wordt in 2019 ingezet. Er wordt subsidie ontvangen voor het project Beeldkwaliteit/Duurzaam Zandhorst I/II. Daarnaast zijn leges over 2018 in rekening gebracht en zijn er inkomsten voor de inzet van personeel.
1219 Mutaties reserves		-65	I	De onttrekking uit de Reserve Middenweg Zuid is lager als gevolg van lagere kapitaallasten van het project Middenweg Zuid.

PRO03 Economie

PRO03 Economie										
Thema	LASTEN (x € 1.000)					Baten (x € 1.000)				
	Begroot 2019	Besteding 1 jan t/m 3 sept 2019	Prognose 4 sept t/m 31 dec 2019	Prognose lasten heel 2019	Prognose afwijking	Begroot 2019	Besteding 1 jan t/m 3 sept 2019	Prognose 4 sept t/m 31 dec 2019	Prognose lasten heel 2019	Prognose afwijking
1310 Economische ontwikkeling	119	68	51	119	0	0	0	0	0	0
1320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1.000	180	820	1.000	0	1.000	540	460	1.000	0
1330 Bedrijfsloket en - regelingen	37	31	6	37	0	38	20	6	26	-12
1340 Economische promotie	220	141	79	220	0	50	5	45	50	0
	1.376	420	956	1.376	0	1.088	565	511	1.076	-12

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Lasten	Baten	I/S	Toelichting op afwijking
1330 Bedrijfsloket en -regelingen		-12	S	Dit product betreft de markten. De baten op de markten lopen terug, dit is conform een landelijke trend.

PRO04 Onderwijs

PRO04 Onderwijs										
Thema	LASTEN (x € 1.000)					Baten (x € 1.000)				
	Begroot 2019	Besteding 1 jan t/m 3 sept 2019	Prognose 4 sept t/m 31 dec 2019	Prognose lasten heel 2019	Prognose afwijking	Begroot 2019	Besteding 1 jan t/m 3 sept 2019	Prognose 4 sept t/m 31 dec 2019	Prognose lasten heel 2019	Prognose afwijking
1410 Openbaar basisonderwijs	153	132	39	171	-18	89	73	42	115	26
1419 Mutaties reserves	157	0	581	581	-424	827	0	827	827	0
1420 Onderwijshuisvesting	5.441	5.106	256	5.362	79	178	320	50	370	192
1430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.234	1.044	917	1.961	-727	18	0	765	765	747
	6.985	6.282	1.793	8.075	-1.090	1.112	393	1.684	2.077	965

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Lasten	Baten	I/S	Toelichting op afwijking
1410 Openbaar basisonderwijs	-18		I	Hogere exploitatielasten leidt tot hogere doorbelasting (zie baten)
1410 Openbaar basisonderwijs		26	I	zie lasten
1419 Mutatie reserves	-421		I	Hoger bedrag aan storting in de reserve <ul style="list-style-type: none"> • € 301 duizend Expertisecentrum n.a.v. BW18-0658 • € 123 duizend extra storting aan de Reserve huisvesting primair onderwijs (713178) als gevolg van extra baten op verhuur van bestaande onderwijsaccommodaties.
1420 Onderwijshuisvesting	79		I	De lasten van de belastingen (OZB) zorgen voor een overschrijding van € 130.000. Voor de begroting 2020 e.v. zullen deze lasten integraal beoordeeld worden. Daarnaast worden er voor een aantal objecten hogere onderhouds- en exploitatielasten verwacht van € 142.000. Een groot deel van deze extra lasten leidt tot een hogere doorbelasting (zie baten). Het beschikbare bedrag voor de realisatie van het Expertisecentrum worden overgeheveld naar de bestemmingsreserve.
1420 Onderwijshuisvesting		192	I	De afwijking op de baten worden verklaard door incidentele hogere huuropbrengsten die worden toegevoegd aan de reserve huisvesting primair onderwijs en een hogere doorbelasting van exploitatielasten Windmolen en Taxuslaan (zie lasten).
				voor volgend jaar worden alle posten goed tegen het licht gehouden om tot zo reëel mogelijke begroting te komen.
1430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-727	747		Voor de jaren 2019 t/m 2022 ontvangt de gemeente Heerhugowaard jaarlijks ruim 1,1 miljoen euro voor het terugdringen van de onderwijsachterstanden. Van deze middelen wordt in 2019 747.000 ingezet op het realiseren van peuteropvangplaatsen en een tweetal pilots. Het is binnen deze 4 jaren

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Lasten	Baten	I/S	Toelichting op afwijking
				toegestaan om de nog niet bestede middelen door te schuiven naar een volgend jaar. Op het leerlingenvervoer wordt nog een klein nadeel verwacht van 35.000.

PRO05 Sport, cultuur en recreatie

PRO05 Sport, cultuur en recreatie										
Thema	LASTEN (x € 1.000)					Baten (x € 1.000)				
	Begroot 2019	Besteding 1 jan t/m 3 sept 2019	Prognose 4 sept t/m 31 dec 2019	Prognose lasten heel 2019	Prognose afwijking	Begroot 2019	Besteding 1 jan t/m 3 sept 2019	Prognose 4 sept t/m 31 dec 2019	Prognose lasten heel 2019	Prognose afwijking
1519 Mutaties reserves	96	0	96	96	0	330	0	347	347	17
1520 Sportaccommodaties	5.216	3.135	3.301	6.436	-1.220	1.931	1	2.768	2.769	838
1530 Cultuurpresentatie, cultuurproductie	2.798	2.613	185	2.798	0	422	280	142	422	0
1540 Musea	212	229	0	229	-17	0	0	0	0	0
1550 Cultureel erfgoed	27	11	16	27	0	0	0	0	0	0
1560 Media	2.098	1.937	135	2.072	26	281	315	0	315	34
1570 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.682	2.994	743	3.737	-55	216	180	39	219	3
	14.129	10.919	4.476	15.395	-1.266	3.180	776	3.296	4.072	892

Taakveld	Lasten	Baten	I/S	Toelichting op afwijking
1520 Sportaccommodaties	-942	838		<p>Door een veranderde BTW-wetgeving ten aanzien van de sport is het niet langer mogelijk om sportaccommodaties BTW-belast te exploiteren. Dit betekent dat de BTW over de gemaakte kosten niet langer aftrekbaar is en dus kostprijsverhogend wordt. Dit zorgt voor een overschrijding van de begrote lasten.</p> <p>Als compensatie van het voorstaande heeft de gemeente bij het Ministerie van VWS een aanvraag gedaan in het kader van de Specifieke Uitkering Stimulering Sport. De aanvraag was gebaseerd op 100% compensatie van het ontstane nadeel. Doordat de aanvraag van alle gemeenten het beschikbare budget overtrof heeft het Ministerie van VWS besloten om de aanvraag slechts gedeeltelijk toe te kennen. Per saldo leidt dit derhalve tot een nadeel op dit taakveld.</p>
1520 Sportaccommodaties	-278			<p>De overschrijding wordt veroorzaakt door verhoogde aanbestedingsprijzen onder invloed van marktwerking en het constateren van onvoorzien noodzakelijk meerwerk aan de atletiekbaan. Daarnaast zijn er bij de renovatie van kunstgrasvelden meerkosten in afvoer en verwerking en zijn de aanbestedingsprijzen onder invloed van marktwerking gestegen. Ten slotte vallen de lasten van verzekeringen en belastingen op sportaccommodaties hoger uit dan begroot.</p>
1570 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-55			<p>De overschrijding op dit taakveld wordt grotendeels veroorzaakt door de kosten als gevolg van het opruimen van de stormschade en het extra watergeven tijdens de droge zomerperiode.</p>

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Lasten	Baten	I/S	Toelichting op afwijking
1540 Musea	-17			In verband met kosten voor het e-depot wordt er jaarlijks een overschrijding verwacht. Het tekort wordt conform de reservekeeper onttrokken aan de reserve e-depot.
1519 Reserve		17		Van de reserve dient 17 als dekking voor het tekort op het product 1540 Musea voor kosten aan e-depot.

PRO06 Sociaal domein

PRO06 Sociaal domein										
Thema	LASTEN (x € 1.000)					Baten (x € 1.000)				
	Begroot 2019	Besteding 1 jan t/m 3 sept 2019	Prognose 4 sept t/m 31 dec 2019	Prognose lasten heel 2019	Prognose afwijking	Begroot 2019	Besteding 1 jan t/m 3 sept 2019	Prognose 4 sept t/m 31 dec 2019	Prognose lasten heel 2019	Prognose afwijking
1610 Samenkracht en burgerparticipatie	6.581	5.010	1.400	6.410	171	63	106	0	106	43
1619 Mutaties reserves	750	0	750	750	0	126	0	236	236	110
1620 Wijkteams	3.237	2.963	274	3.237	0	0	0	0	0	0
1630 Inkomensregelingen	16.049	16.364	257	16.621	-572	13.780	9.399	4.381	13.780	0
1640 Begeleide participatie	3.828	3.650	151	3.801	27	0	0	0	0	0
1650 Arbeidsparticipatie	2.263	1.796	405	2.201	62	0	-92	92	0	0
1660 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.010	558	652	1.210	-200	0	3	-3	0	0
1671 Maatwerkdienstverlening 18+	7.407	4.269	3.169	7.438	-31	280	260	50	310	30
1672 Maatwerkdienstverlening 18-	17.575	12.892	7.833	20.725	-3.150	0	0	0	0	0
1681 Geëscaleerde zorg 18+	824	414	410	824	0	0	0	0	0	0
1682 Geëscaleerde zorg 18-	1.500	40	1.460	1.500	0	0	0	0	0	0
1710 Volksgezondheid	2.633	1.893	716	2.609	24	0	0	0	0	0
	63.657	49.849	17.477	67.326	-3.669	14.249	9.676	4.756	14.432	183

Taakveld	Lasten	Baten	I/S	Toelichting op afwijking
1610 Samenkracht en burgerparticipatie	146			De in de begroting 2019 gerealiseerde subsidiebedragen komen lager uit dan in de begroting opgenomen subsidieplafonds.
1619 Mutatie reserves	-110			Er wordt 110 onttrokken in verband met kosten aan Open Embassy. Dit dient ter dekking voor het tekort op het product 1650.
1630 Inkomensregelingen	-572			<p>Er wordt voor BUIG onder lasten een nadeel verwacht van 346. In de voorjaarsnota is er budget afgeraamd van 900 voor BUIG. Dit was een grove inschatting in april en berekend op basis van onder andere het nader voorlopig budget BUIG en de prognose van de uitkeringen. Nu blijkt de nieuwe prognose van de uitkeringen hoger te liggen dan vooraf ingeschat. In totaal levert dit op BUIG een nadeel op.</p> <p>Haltewerk blijkt diverse onderdelen die zij in hun kadernota hebben opgenomen uiteindelijk binnen de begroting op te kunnen vangen. Daarnaast zijn beleidsintensivering nog niet in 2019 gerealiseerd. Dit geeft een voordeel van 112 voor 2019.</p> <p>Er wordt geprognosticeerd dat er 217 meer wordt besteed aan minimabeleid dan begroot. Hoewel de besteding van de Huygenpas voor verbetering vatbaar is, is er een toename van het aantal deelnemers van de collectieve ziektekostenverzekering en zijn er hogere kosten voor de bijzondere bijstand. Minimabeleid is van oorsprong een open eind regeling maar zal bij de volgende Voorjaarsnota worden betrokken.</p> <p>Er is een structurele stijging aan kwijtschelding gemeentelijke belastingen door toename van het aantal klanten waar te nemen van 35. Dit zal ook betrokken worden bij de volgende Voorjaarsnota .</p>

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Lasten	Baten	I/S	Toelichting op afwijking
1640 Begeleide participatie	27		I	De eindejaarsverwachting van de WNK bedrijven laat en tekort zien op de exploitatiekosten. Voor Heerhugowaard is het aandeel in dit tekort 63.000. Doordat de werkelijke bezetting van het aantal WSW werknemers lager is dan het aantal waarop de Rijksbijdrage is gebaseerd wordt een voordeel behaald van 90.000.
1650 Arbeidsparticipatie	62			Op het onderdeel inburgering is een tekort zichtbaar van 110.000 in verband met Open Embassy. Dit zal worden onttrokken aan de reserve verhoogde asielinstroom. De ontwikkeling van het Jongerenloket heeft vertraging opgelopen. Aanscherping van de projectopdrachtformulering en wisseling van projectleider bleek noodzakelijk. Hierdoor is er 100 niet besteed in 2019. Er is een voordeel van 89 die bestemd was voor transitiekosten WNK. Dit is inmiddels afgerond. In 2020 wordt dit besteed voor het begrote exploitatietekort van WNK. Dit houdt in dat dit voor 2019 vrij kan vallen. -17 overige kleine afwijkingen
1660 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	200-		I	Nadeel op de lasten wordt veroorzaakt door twee grote woningaanpassingen. Ook zijn de prijzen van woningaanpassingen onder invloed van marktwerking gestegen.
1671 Maatwerkdienstverlening 18+	31-	30	I	Het nadeel op de lasten wordt veroorzaakt door enerzijds een stijging van de uitgaven taxipassen en anderzijds door lagere uitgaven schuldhulpverlening. Door hoge klanttevredenheid van de regiotaxi als enige deur-tot-deur vervoersvoorziening buiten Heerhugowaard, geniet deze voorziening steeds meer bekendheid. Het voordeel aan de baten kant heeft te maken met een na-ijleffect van de eigen bijdragen Wmo van 2018.

Taakveld	Lasten	Baten	I/S	Toelichting op afwijking
1672 Maatwerkdienstverlening 18-	3.150-			<p>Bij het opstellen van de begroting 2019 zijn in de risicoparagraaf risico's opgenomen met betrekking tot de uitgaven jeugdzorg. Het benoemen van dit risico hangt samen met het open-einde karakter van de jeugdzorg. De benoemde risico's doen zich nu voor.</p> <p>Overeenkomstig het landelijke beeld is er een stijgend aantal cliënten dat een beroep doet op jeugdzorg, met name ambulante zorg en jeugdhulp met verblijf. Daarbij blijft de uitstroom van cliënten uit de jeugdzorg achter. We zien dat ambulante jeugdhulptrajecten regelmatig moeten worden verlengd. Tevens is het aantal cliënten dat een beroep doet op de verlengde jeugdzorg (18-23 jaar) toegenomen. Daarnaast is er een stijging van het aantal en de duur van opgelegde kindbeschermingsmaatregelen door de rechter.</p> <p>Zoals u reeds is gemeld in de raadsinformatiebrief (CBB190462, 18 september j.l.) zal hier nader onderzoek naar worden gedaan.</p> <p>Verder hebben we in 2019 voor € 300.000 meer aan nagezonden declaraties uit 2017 en 2018 ontvangen dan we voorzien hadden. Tenslotte kost de compensatie voor de afbouw van de gesloten jeugdzorg in Transferium de gemeente Heerhugowaard € 150.000.</p>
1710 Volksgezondheid	24			<p>Op 1 oktober heeft de raad een zienswijze van de GGD behandeld waar onder andere is opgenomen dat de bijdrage aan de GGD 51 omlaag gaat in verband met overheveling overhead van de GGD naar Veilig Thuis. Ondanks dat het AB van de GGD hier in november 2019 een besluit over neemt, is dit in deze prognose reeds verwerkt. Dit effect wordt deels teniet gedaan in verband met een stijging van het</p>

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Lasten	Baten	I/S	Toelichting op afwijking
				aantal inwoners dat er voor zorgt dat de bijdrage aan de GGD hoger wordt dan oorspronkelijk begroot.

PRO07 Duurzaamheid

PRO07 Duurzaamheid										
Thema	LASTEN (x € 1.000)					Baten (x € 1.000)				
	Begroot 2019	Besteding 1 jan t/m 3 sept 2019	Prognose 4 sept t/m 31 dec 2019	Prognose lasten heel 2019	Prognose afwijking	Begroot 2019	Besteding 1 jan t/m 3 sept 2019	Prognose 4 sept t/m 31 dec 2019	Prognose lasten heel 2019	Prognose afwijking
1719 Mutaties reserves	51	0	177	177	-126	26	0	89	89	63
1720 Riolering	4.738	4.020	585	4.605	133	5.468	5.028	305	5.333	-135
1730 Afval	5.234	4.695	1.051	5.746	-512	6.720	5.895	1.007	6.902	182
1740 Milieubeheer	349	332	17	349	0	7	14	-6	8	1
1750 Begraafplaatsen en crematoria	108	100	8	108	0	140	55	85	140	0
	10.480	9.147	1.838	10.985	-505	12.361	10.992	1.480	12.472	111

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Lasten	Baten	I/S	Toelichting op afwijking
1719 Mutaties reserves	-126		I	De ontvangen SDE-subsidie (zie 1740 Milieubeheer) wordt gestort in de Reserve Duurzaamheid.
1719 Mutaties reserves		63	I	Onttrekking Reserve Duurzaamheid/Reserve Volkstuinen HHW (zie lasten 1740 Milieubeheer)
1720 Riolering	133		I	Als gevolg van onder andere versnelde afschrijving van investeringen bij de jaarrekening 2018 vallen de kapitaallasten lager uit. De uitgaven van het project "Samenwerken in de afvalwaterketen" vallen lager uit. Hierdoor wordt er ook minder gedeclareerd met bij de andere deelnemende gemeenten en het Hoogheemraadschap.
1720 Riolering		-135	I	De rioolheffing komt lager uit als gevolg een te hoge raming van het aantal aansluitingen en het aantal vierkante meters afstromend oppervlak hemelwater. Daarnaast zijn er lage baten m.b.t. project "Samenwerken in de afvalwaterketen".
1730 Afval	-512		I	Verwerkingskosten van restafval zijn hoger aangezien meer restafval wordt aangeboden, dan waarmee in de begroting rekening is gehouden. Dit is een onderdeel van de nog dit jaar uit te voeren evaluatie van het grondstoffenbeleidsplan. Ook is er sprake van hogere verwerkingstarieven bij andere afval en grondstoffenstromen. De kosten voor de verwerking van PMD vallen hoger uit, omdat er meer van deze component wordt aangeboden. De kosten van de nascheiding van een gedeelte van het restafval bij de HVC worden ook op dit taakveld verantwoord. Hier over staat een gelijk bedrag aan inkomsten van NEDVANG tegenover (zie baten).
1730 Afval		182	I	Omdat er meer PMD wordt ingezameld vallen de baten (vergoeding) ook hoger uit. Het verkochte deel (%) van het ingezamelde PMD is

Taakveld	Lasten	Baten	I/S	Toelichting op afwijking
				lager dan waarmee begroot is. Dit zorgt voor een negatief verschil tussen inzamel-verwerkingskosten en de inkomsten (vergoeding). De opbrengst van de nascheiding (NEDVANG) van een gedeelte van het restafval bij de HVC wordt op dit taakveld verantwoord (zie lasten).
1740 Milieubeheer	-63		I	Projecten met betrekking tot Duurzaamheid (NME, Bestemmingsplan ondergrond, Nul op de Meter) en Volkstuinen HHW zuid worden op dit taakveld verantwoord. De uitgaven wordt gedekt door een onttrekking aan de Reserve Duurzaamheid en de Reserve Volkstuinen HHW zuid (zie 1719 Mutaties Reserves).
1740 Milieubeheer		126	I	De ontvangen SDE-subsidie (zie 1719 Mutaties Reserves) wordt gestort in de Storting Reserve Duurzaamheid.

PRO08 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening

PRO08 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening										
Thema	LASTEN (x € 1.000)					Baten (x € 1.000)				
	Begroot 2019	Besteding 1 jan t/m 3 sept 2019	Prognose 4 sept t/m 31 dec 2019	Prognose lasten heel 2019	Prognose afwijking	Begroot 2019	Besteding 1 jan t/m 3 sept 2019	Prognose 4 sept t/m 31 dec 2019	Prognose lasten heel 2019	Prognose afwijking
1810 Ruimtelijke Ordening	2.120	2.243	59	2.302	-182	111	8	115	123	12
1819 Mutaties reserves	0	0	22	22	-22	212	-178	2.382	2.204	1.992
1820 Grondexploitatie (niet-bedrijven terrein	19.414	4.832	14.582	19.414	0	19.298	11.313	7.985	19.298	0
1830 Wonen en bouwen	1.100	493	2.313	2.806	-1.706	1.395	938	457	1.395	0
	22.634	7.568	16.976	24.544	-1.910	21.016	12.081	10.939	23.020	2.004

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Lasten	Baten	I/S	Toelichting op afwijking
1810 Ruimtelijke Ordening	-182		I	De overschrijding op de lasten hebben te maken met de kosten voor uitvoering van de sanering De Rietkuil. Dit nadeel wordt gedekt uit de reserve Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV-2). Zie RB2019015
1810 Ruimtelijke Ordening		12	I	In de lasten zijn € 12.000 aan lasten opgenomen in het kader van de uitkoopregeling hoogspanningskabels. In het kader van deze uitkoopregeling zijn de gemaakte en nog te maken kosten declarabel bij het ministerie.
1819 Mutaties reserves	-22		I	Afwijking betreft een eindafrekening fietsenstalling in het stationsgebied. Bedrag wordt toegevoegd aan de Reserve Stationsgebied
1819 Mutaties reserves		1.992	I	<ul style="list-style-type: none"> • -€ 1.600.000 Onttrekking aan reserve Nota Bovenwijkse Kosten (dekking in NBK1, zoals begroot en besloten) Deze post hangt samen met de post hieronder: 1830 wonen en bouwen. • -€ 178.000 Onttrekking aan de reserve Investeringsbudget Stedelijke vernieuwing (ISV2). Reserve daarmee besteed. • -€ 162.000 onttrekking aan reserve Stationsgebied, nog voldoende middelen in reserve. • -€ 48.000 Extra lasten Omgevingswet dan in begroting opgenomen, nog wel voldoende in reserve. • -€ 5.000 onttrekking aan de reserve 'Groei op het spoor'
1830 Wonen en bouwen	-1.706		I	De afwijkingen worden voornamelijk (voor een bedrag van € 1.600.000) verklaard door de bijdrage aan de reconstructie N242 (opgenomen in NBK-1), en voor ca. € 100.000 gerelateerd aan de Omgevingswet en voorbereidende werkzaamheden voor een integrale ontwikkeling van het stationsgebied. Deze genoemde lasten worden gedekt door de hiervoor bestemde reserves (zie ook de post hierboven 1819 Mutaties reserves)

Bedragen x € 1.000

Taakveld	Lasten	Baten	I/S	Toelichting op afwijking
				<p>Toelichting NBK-1</p> <p>De afwijking is niet begroot maar gedekt uit de Reserve NBK-1. Het is een verplichting die al geldt sinds 2011. Met de diverse actualiseringen van de NBK-1 en de toenmalige rapportages op de reserves is daar melding van gemaakt en budget voor gereserveerd gehouden. De afwijking ontstaat omdat niet bekend was in welk jaar de factuur (door de provincie) gestuurd zou worden.</p>

Grondexploitaties

Grex HHW-Zuid.

In de voorjaarsnota 2019 is o.a. vanuit de laatste herziening grondexploitatie HHW-Zuid een bedrag van € 6,9 miljoen als tussentijdse winst afgeroomd.

Dit bedrag is tot stand gekomen na overleg met de accountant die de bepalingen uit het zogenaamde “Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten” (hierna BBV) als leidraad heeft gebruikt.

Vanuit deze bepalingen wordt voorgeschreven dat voor winstneming de methode van percentage of completion (poc) geldt: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen.

In de laatste herziening is een substantiële opbrengst ingerekend m.b.t. ca. 170 woningen voor plandeel 3B. Door de aanwezigheid van een windturbine (slagschaduw) en door de aanwezigheid van de N242 is het onzeker of de gehele ingerekende opbrengst voor deze ontwikkeling wordt gerealiseerd.

NIEGG de Vaandel Noord

Sinds januari 2016 is de balanscategorie “Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG)” komen te vervallen naar aanleiding van verscherpte regelgeving van de Commissie BBV. Conform de overgangsbepalingen vanuit deze regelgeving mochten de voormalig NIEGG tegen boekwaarde worden geherrubriceerd onder de materiele vaste activa. Uiterlijk 31 december 2019 moet een toets plaatsvinden op de marktwaarde van deze gronden tegen de geldende bestemming op het moment van de marktwaardetoets. Wordt daarbij een duurzame waardevermindering vastgesteld, dan moet dat uiterlijk 31 december 2019 leiden tot een afwaardering van deze gronden.

Voor wat betreft de gronden in de Vaandel Noord die vallen onder de voormalige balanscategorie NIEGG is het niet aannemelijk dat deze binnen afzienbare tijd in ontwikkeling worden genomen.

Conform bovengenoemde regelgeving zullen deze gronden worden afgewaardeerd naar de grondwaarde behorende bij de vigerende bestemming. Deze afwaardering van circa € 430.000,- is sinds 2016 steeds als risico benoemd in de MPG. De definitieve afwaardering zal aan de hand van een taxatie tot stand komen.

Bedrijfsvoering

Personeel en organisatie

We gaan samen voor een TOPdienstverlening. We willen de beste professionals. Tegelijkertijd zitten we in een transitie naar verdere professionalisering en bereiden we ons voor op de fusie. We willen hierbij flexibel en vernieuwend zijn, een stap voor.

Om de organisatie fusiefit te krijgen hebben we ruimte nodig voor verbetering van de organisatie. De zogenaamde 'kale plekken' dienen we in te vullen. We hebben daarbij een diversiteit aan functies nodig, zowel op de uitvoering als op nieuwe gebieden conform de raadsagenda. We merken dat op meerdere gebieden de krapte op de arbeidsmarkt zich doet gelden. Om dan toch de beste professionals te krijgen, kunnen we niet op alle plekken vaste medewerkers aan ons binden. Op die plekken zijn we wel aantrekkelijk voor tijdelijke krachten (ZZP of andere inhuur) die een tijdelijke opdracht komen vervullen. Deze zijn er een korte tijd, kunnen in die tijd vlammen, en vertrekken dan weer. Zo kan een meer hybride organisatie worden gevormd, met een mix van vaste krachten en ruimte voor inhuur (flexibele schil).

Met de ontwikkeling van de organisatie gaan we verder met het scheppen van duidelijkheid voor de organisatie, teams en medewerkers. Voor 2019 is met name het functioneren van de teams aan de orde. Hierbij speelt de vraag hoe we het functioneren van de teams kunnen optimaliseren en de collegialiteit kunnen versterken. Dit ook met het oog op de fusie waarbij teams met hetzelfde aandachtsveld worden samengevoegd. Daarbij worden het TOPgesprek en het HR ontwikkelcentrum ingezet om de professionaliseringsslag te ondersteunen. Van hieruit wordt ingezet op talentontwikkeling, versterking van de basisvaardigheden en inzet op basisleveranciers.

Als de fusie doorgang vindt zal dit een behoorlijk beslag leggen op de professionals. Dit gaat samen met een verdere explicitering van en duidelijker aanspreken op wat er van professionals wordt verwacht.

	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Aantal fte's	299,38	301,13	325,11	348,03

	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Verzuimpercentage	3,70%	4,67%	3,50%	3,50%
Meldingsfrequentie	0,6	0,7	1,0	1,0

College uitvoeringsprogramma

Thema / Programma	1.Heerhugowaard inclusief en zorgzaam	2. Duurzaam wonen in Heerhugowaard	3.Heerhugowaard goed ontsloten, groen en veilig	4.Economie en werkgelegenheid	5.Heerhugowaard goed beheerd	6.Democratische vernieuwing
0.Bestuur en ondersteuning	-Zorgdragen voor een toegankelijk en gastvrij Heerhugowaard				- Interne organisatie	- Democratische vernieuwing
1. Veiligheid			- Veilig HHW			
2.Verkeer vervoer en waterstaat	-Zorgdragen voor een toegankelijk en gastvrij Heerhugowaard -Een goed niveau van voorzieningen	- Energie neutraal Heerhugowaard 2030	- Veilig HHW - Bereikbaarheid HHW			
3.Economie	-Zorgdragen voor een toegankelijk en gastvrij Heerhugowaard	- Energieneutraal Heerhugowaard 2030	- Bereikbaarheid HHW - Groen HHW	- Vestigingsklimaat - Aan het werk		
4.Onderwijs		- Energieneutraal Heerhugowaard 2030		- Aan het werk		
5.Sport cultuur en recreatie	- Een goed niveau van voorzieningen	- Energieneutraal Heerhugowaard 2030				
6.Sociaal domein	-Zorgdragen voor een toegankelijk en gastvrij Heerhugowaard - Ontwikkelen effectief armoedebeleid		- Veilig HHW	- Aan het werk	- Zorg goed besteed	

Thema / Programma	1.Heerhugowaard inclusief en zorgzaam	2. Duurzaam wonen in Heerhugowaard	3.Heerhugowaard goed ontsloten, groen en veilig	4.Economie en werkgelegenheid	5.Heerhugowaard goed beheerd	6.Democratische vernieuwing
	- Voorkomen en tegengaan van eenzaamheid					
7.Duurzaamheid	- Zorgdragen voor een toegankelijk en gastvrij Heerhugowaard	- Energieneutraal Heerhugowaard 2030	- Veilig HHW - Groen HHW			
8.Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing	- Zorgdragen voor een toegankelijk en gastvrij Heerhugowaard	-Uitvoeringsplan Woonvisie - Energieneutraal Heerhugowaard 2030	- Bereikbaarheid HHW - Groen HHW	- Vestigingsklimaat	- Interne organisatie	

Bestuursrapportage College-uitvoeringsprogramma (CUP)

Inleiding en samenvatting

Bij het vaststellen van de Voorjaarsnota op 4 juli van dit jaar heeft de raad besloten om een nieuwe *reserve* aan te leggen voor de *uitvoering* van de raadsagenda en ter ondersteuning van de *bedrijfsvoering*. Er is in de raadsagenda een vijftal thema's benoemd.

1. Heerhugowaard inclusief en zorgzaam
2. Duurzaam wonen in Heerhugowaard
3. Heerhugowaard goed ontsloten, groen en veilig
- 4/5. Heerhugowaard goed beheerd
6. Democratische vernieuwing

Daarnaast is er bij het vaststellen van de Voorjaarsnota afgesproken dat er periodieke rapportage komt over de voortgang van het college uitvoeringsprogramma. De rapportage zal bij de Burap en de Jaarrekening worden aangeboden.

Op alle thema's is binnen de organisatie een start gemaakt. Opdrachten zijn of worden nog geformuleerd, offertes staan uit of zijn al binnen. Concrete resultaten – daags na de besluitvorming op de voorjaarsnota – liggen er nog niet. De stand van zaken en de verwachtingen zijn per thema geschetst voor dit jaar. De bestuursrapportage geeft ook een doorkijk naar volgend jaar.

De reserve '*uitvoering raadsagenda en bedrijfsvoering*' is 4 miljoen euro groot.

Binnen deze reserve is 1,05 miljoen euro begroot voor de uitvoering – zoals het doen van onderzoek en opstellen van visies - van de 5 thema's. Recente ramingen en besluitvorming individuele onderdelen laten zien dat er binnen het totale programma meer wordt gevraagd dan het beschikbare budget van 1,05 miljoen. Het zijn echter nog globale ramingen en inschattingen omdat het uitvoeringsprogramma nog in de opstartfase zit. Recente ervaringen laten zien dat het lastig inschatten is welke prijs adviesbureaus gaan offereën in een florerende economie. Er wordt in het programma gestuurd om binnen het maximale plafond van de reserve te blijven.

Binnen de reserve is er wel sprake van een budgetverschuiving. In het begin van het jaar was de inschatting dat de meeste uitgaven al in 2019 zouden plaatsvinden. Dit verschuift toch meer naar het boekjaar 2020. Dit laat zich verklaren doordat de meeste opdrachten pas uit de startblokken zijn gekomen na de besluitvorming op de voorjaarsnota op 4 juli voor de zomervakantie.

Een ander deel van de reserve – ruim 3 miljoen euro – zijn extra bedrijfsvoeringsgelden voor de komende vier jaar om onder andere het college-uitvoeringsprogramma te kunnen uitvoeren. De uitputting van dit deel van de reserve wordt elders in de bestuursrapportage verantwoord.

Thema 1 Heerhugowaard inclusief en zorgzaam

Als gevolg van de verdergaande vergrijzing en individualisering van onze maatschappij zal eenzaamheid onder alle leeftijdsgroepen de komende jaren eerder toenemen dan afnemen. Tevens neemt het aantal dementerenden toe en mensen moeten langer thuis wonen. De vraag naar dagbesteding, begeleiding, huishoudelijke hulp, vervoer en woningaanpassingen zal toenemen.

Het huidige armoedebeleid is onderverdeeld in twee onderwerpen: voorzieningen voor minima en schuldhulpverlening. Voor beide onderwerpen zijn recent beleidskaders vastgesteld door de Raad en voor beide onderwerpen is een uitvoeringsagenda opgesteld. Er is echter ook een groep inwoners die door een gebeurtenis, bijvoorbeeld echtscheiding, in een armoedesituatie terecht komen, maar die niet in aanmerking komen voor de huidige voorzieningen. Ook deze inwoners willen we bijstaan en helpen.

De gemeente faciliteert en stimuleert het gebruik van passende en aantrekkelijke sport-, cultuur- en recreatievoorzieningen die toegankelijk en laagdrempelig zijn voor iedereen die er gebruik van wil maken.

Een nieuwe taak die, zoals het nu naar uitziet, per 2021 onder verantwoordelijkheid van de individuele gemeenten gaat komen is het 'beschermd wonen'. Het gaat om maatschappelijke opvang van bijzondere doelgroepen die soms met grote spoed, veelal tijdelijk, dag- of nachtopvang nodig hebben. Vaak met een vorm van begeleiding. Denk aan verslavingszorg en huiselijk geweld.

Voortgang

Het thema 'Heerhugowaard inclusief en zorgzaam' bestaat uit een vijftal ambities:

- Transitie sociaal domein
- Ontwikkelen van een effectief armoedebeleid
- Voorkomen en tegengaan van eenzaamheid
- Heerhugowaard Dementievriendelijk
- Toegankelijkheid en gastvrij

Transitie sociaal domein

De transitie van het sociaal domein wordt een culturele omwenteling. Van Complexe en verkokerde ondersteuning ver van huis naar eenvoudige, integrale en preventieve ondersteuning aan huis. Deze omslag is ook noodzakelijk om het sociaal domein betaalbaar te houden. Deze verandering is niet van de ene op de andere dag gerealiseerd en is begonnen met het versterken van de preventie aan de voorkant. Hierbij wordt een verschuiving in gang gezet van zware naar lichte zorg en staat integraliteit, innovatieve oplossingen en ontschotting van budgetten centraal.

Integraal beleidskader sociaal domein

Er is gestart met het opstellen van een nieuw integraal beleidskader sociaal domein. Door dit nieuwe kader kan er beter uitvoering worden gegeven aan de taken en vormt daarmee het fundament onder de transformatie van het sociaal domein.

In het 4^e kwartaal van 2019 starten sessies met de vele stakeholders om input te geven voor het beleidskader.

Het 2^e kwartaal van 2020 wordt gebruikt voor het opstellen van het kader en zal in het 3^e kwartaal van 2020 voor besluitvorming worden aangeboden.

Innovatieve pilots

De komende tijd zal ook gebruikt worden voor het starten van innovatieve pilots waarbij ingezet wordt op verandering van gedrag, het verminderen van bureaucratische drukte en waarbij de cliënt centraal staat. De ervaringen uit de praktijk gaan een belangrijke bijdrage leveren aan het op te stellen beleidskader sociaal domein.

Ontwikkelen van een effectief armoedebeleid

Het actualiseren van het armoedebeleid zal de mogelijkheden en perspectief vergroten voor mensen die moeite hebben met het deelnemen aan de maatschappij. Er wordt gestreefd naar een samenleving waarin iedereen mee kan doen.

Het huidige minimabeleid is geëvalueerd. Eind 2019 wordt een klantervaringsonderzoek in gang gezet. De resultaten van de evaluatie en het klantonderzoek zal op de schaal van regio Alkmaar in beeld worden gebracht. Dat beeld kan in het 1^e helft van 2020 verwacht worden.

In 2019 zal de armoedemonitor en de inkomenseffectrapportage herhaald worden waarvan rapportage verwacht wordt in 2^e helft 2020. Door aanvullend gefaseerd onderzoek in combinatie met de resultaten uit landelijke, regionale en lokale onderzoeken en diverse pilots in het kader van schuldhulpverlening, zal in 2020 een geactualiseerd beeld ontstaan over het onderwerp armoede.

Voorkomen en tegengaan van eenzaamheid

Met een (vernieuwde) duurzame en effectieve aanpak wordt (het gevoel van) eenzaamheid onder alle leeftijdsgroepen verminderd en tegengegaan. Er wordt aangesloten bij wat er gebeurt in Heerhugowaard, ondersteunen initiatieven die bijdragen aan gemeenschapskracht en betekenisvolle verbinding voor (kwetsbare) mensen in de stad. Hierbij wordt het accent gelegd op bewustwording, doorbreken van het taboe rondom eenzaamheid, mobiliteit, informatievoorziening en ontmoetingsmogelijkheden. De huidige voorzieningen, gebruik van (maatschappelijk) vastgoed en het welzijnsaanbod zijn geïnterviewd en er is deskresearch gedaan naar feiten en beschikbare data.

Visie op dagbesteding

De huidige voorzieningen en welzijnsaanbod zijn geïnterviewd en er is deskresearch gedaan naar feiten en beschikbare data. De uitkomsten van de evaluatie van twee lopende pilots over dagbesteding vormt de basis voor een nieuwe visie op dagbesteding. De besluitvorming over de visie is gepland eind 2019.

Verveling en eenzaamheid (motie van de Jongerengemeenteraad)

Een concreet voorstel voor de uitvoering van de motie wordt in het najaar aan de commissie Mens & Samenleving voorgelegd. De resultaten daarvan en de inventarisatie zullen leiden dit tot een onderzoeksvraag dat begin 2020 wordt uitgezet bij een extern adviesbureau.

Dementie

Actieagenda en intentieverklaring

Heerhugowaard en Langedijk willen een dementievriendelijke samenleving zijn. In samenwerking met tien grote organisaties wordt een startbijeenkomst georganiseerd op 6 november 2019. Dit zal leiden tot een *actie-agenda* en een verklaring ondertekend door alle stakeholders die de intentie uitspreken om samen al het nodige te doen om dementievriendelijk te zijn. De intentieverklaring kent een looptijd van vijf jaar om dementievriendelijkheid een duurzaam karakter te geven en om een hecht samenwerkingsverband te laten ontstaan. De uiteindelijke agenda gaat duidelijk maken welke inzet moet worden gepleegd en welke kosten daarmee zijn gemoeid.

Toegankelijkheid en gastvrij

Heerhugowaard wil een toegankelijke(re) stad zijn waarbij inwoners zo min mogelijk fysiek of sociale drempels ervaren om deel te nemen aan het dagelijkse leven. Het gemeentelijk vastgoed is getoetst op bereikbaarheid en toegankelijkheid. De informatie hierover is ontsloten via de app Ongehinderd. Er is per locatie een advies opgesteld met verbeteradviezen en er is een pilot gestart 'Collectief Woongemak - Voor een Veilig & Comfortabel Thuis'. De verbeteradviezen gaan leiden tot een nog op te stellen plan van aanpak. Bovendien wordt er gemeentebreed een QuickScan uitgevoerd op toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid. Uiteindelijk zal dit resulteren in een 'inclusie agenda' die in samenspraak met de ervaringsdeskundigen en lokale stakeholders voor de gemeente Heerhugowaard en Langedijk wordt opgesteld.

Thema 2 Duurzaam wonen in Heerhugowaard

De gemeente Heerhugowaard werkt aan een toekomstbestendige duurzame stad. Duurzaamheid gaat in Heerhugowaard over meer dan energie. We werken aan een gezonde stad, voor de mensen die nu in Heerhugowaard wonen, maar ook voor de toekomstige bewoners. Een gebalanceerde groei op zowel sociaal, economisch, als ruimtelijk vlak is voor een duurzame stad cruciaal.

Om de energietransitie tot een succes te brengen, zullen we moeten samenwerken met alle stakeholders die te maken hebben met de energietransitie. In Heerhugowaard heeft de gemeente deze partijen samengebracht in het Slim Energienet Heerhugowaard. Dit is een samenwerkingsverband met als doel om de energietransitie op een slimme, duurzame manier vorm te geven.

In Heerhugowaard moet het aantrekkelijk wonen zijn voor iedereen. Het is belangrijk dat we beschikken over een divers aanbod aan woningen: betaalbare woningen voor jongeren, starters, ouderen en voldoende beschikbaarheid van woningen in de verschillende prijsklassen. Duurzaam ontwikkeld.

Een goed schoolgebouw is een randvoorwaarde om het primaire onderwijsproces goed te faciliteren. Uiteraard is er aandacht voor duurzaamheid bij het realiseren van nieuwe huisvesting. De laatste tien jaar worden alle nieuwe gebouwen voorzien van warmte-koude-opslag en zonnepanelen en zijn daarmee in beginsel 'van gas los').

Met een toenemende regionale oriëntatie zullen we beter in staat blijven ons goed te positioneren en uit te dragen wat we te bieden hebben. We werken in Regio Alkmaar en Noord-Holland Noord zo aan een toekomstbestendige, innovatieve en duurzame economie, waar vraag en aanbod naar (werk-)locaties in evenwicht zijn.

Voortgang

Het thema 'Duurzaam wonen in Heerhugowaard' bestaat uit een tweetal ambities:

- Woonvisie - uitvoeringsplan
- Energieneutraal 2030 (inclusief Klimaatrobustheid)

Woonvisie

De gemeente Heerhugowaard wenst *structureel en realtime inzicht* te hebben in kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte en de ontwikkelingen op de woningmarkt in Heerhugowaard. Het streven is (op termijn) een systeem te hebben dat op ieder gewenst moment en op basis van de meest actuele data kan voorspellen hoeveel van welke woningtypes de komende 10 jaar in welk woonmilieu moeten worden toegevoegd om de markt optimaal te bedienen. De verwachting is dat slimme toepassingen van Big Data analyse hierin de sleutel zijn. De resultaten moeten onderdeel gaan uitmaken van een afwegingskader dat wordt ingezet voor de prioritering van (her)ontwikkellocaties en de uitwerking naar bijbehorende woningbouwprogramma's.

Woningbehoefteonderzoek

Na een mislukte uitvraag bij diverse adviesbureaus voor een woningbehoefteonderzoek is medio 2019 de aansluiting gezocht met De Woningmakers – een samenwerkingsverband van ontwikkelaars, corporaties, makelaars die actief zijn in deze regio. Bovendien is de aansluiting gezocht bij Data Science Alkmaar.

Op 5 november zal het college een voorstel gepresenteerd krijgen over de mogelijke aanpak voor het gebruik van big data en de behoefte van Heerhugowaard naar een realtime inzicht op de woningmarkt. Afhankelijk van de voorgestelde aanpak zal dat leiden tot een offerteverzoek voor een 'woningbehoefteonderzoek'.

Energie neutraal en Klimaatrobuustheid

Voortvloeiend uit het klimaatakkoord staat de duurzaamheidsportefeuille in de breedste zin stevig in de aandacht. Dit ondersteunt de hoge ambities van de gemeente Heerhugowaard en wordt gewerkt aan de concreter maken van die ambities.

Regionale energiestrategie (RES)

Er is zowel een *Regionale* Energiestrategie (RES) als een *Lokale* Energiestrategie (LES) voor Heerhugowaard zelf in voorbereiding. De startnotitie van de RES komt op 26 november in de Raad. De concept-RES dient uiterlijk 1 juni 2020 te worden opgeleverd door de regio, na vaststelling door het college. De definitieve RES (1.0) dient uiterlijk 1 maart 2021 te worden opgeleverd door de regio na vaststelling door de gemeenteraad.

Lokale Energiestrategie (LES)

De lokale energiestrategie zal in het laatste kwartaal van 2019 ter besluitvorming worden aangeboden en daarna worden vertaald naar een concreet uitvoeringsprogramma. In 2020 is het uitvoeringsprogramma gereed.

Pilot Rivierenwijk

In de Rivierenwijk wordt een meerjarige wijkaanpak 'van gas los' voorbereid en uitgevoerd, die als pilot dient voor verdere wijkaanpakken. Dit beslaat de periode 2019-2021.

Daarnaast wordt er gewerkt aan een communicatieplan voor de energie- en warmtetransities, waarbij ook de inzet van energiecoaches in samenwerking met het Duurzaam Bouwloket - een nadere uitwerking krijgt. Het warmtetransitieplan zal er uiterlijk 1 januari 2022 zijn.

Thema 3 Bereikbaar Heerhugowaard

Bereikbaarheid is een belangrijke voorwaarde voor de aantrekkelijkheid van Heerhugowaard, of het nu gaat om wonen, werken, ondernemen of bezoeken. Alle vervoersmiddelen leveren daarin hun deel: auto, openbaar vervoer en fiets. Daarbij gaat het niet alleen om toegang tot Heerhugowaard vanuit de regio, maar ook om directe, snelle verbindingen tussen regio's en om comfortabele en veilige verkeersbewegingen binnen onze gemeentegrenzen.

We richten ons zo op het bereikbaar houden van locaties die van essentieel belang zijn voor de economische ontwikkeling en de vitaliteit van Heerhugowaard, voor zowel personen- als vrachtvervoer. We zorgen voor een goede en veilige doorstroming van het verkeer binnen de gemeente en regio en we zetten ons voortdurend in voor goede verbindingen met ons omliggende regio's.

Openbaar groen draagt bij aan een gezonde leefomgeving waarin bewoners kunnen recreëren. Groen versterkt de ruimtelijke structuur, de leefbaarheid en klimaatbestendigheid van de stad. Groen draagt bij aan sociale doelstellingen en doelstellingen op het gebied van gezondheid, biodiversiteit, luchtkwaliteit en reductie van hittestress en waterdoelstellingen.

Oplossingen voor vraagstukken op het gebied van veiligheid en openbare orde vragen in veel gevallen om een brede aanpak, zowel in het fysieke als het sociale domein. Het is daarom belangrijk dat de samenwerking tussen de diverse partners binnen en tussen deze twee domeinen goed verloopt. Deze verbindingen en samenwerkingsvormen worden steeds belangrijker voor een effectieve aanpak van maatschappelijke vraagstukken.

Voortgang

Het thema 'Heerhugowaard goed ontsloten, groen en veilig' bestaat uit een drietal ambities:

- Bereikbaar Heerhugowaard
- Groen Heerhugowaard
- Veilig Heerhugowaard

Bereikbaar Heerhugowaard

Mobiliteitsprogramma

Het mobiliteitsprogramma vormt een uitwerking van de omgevingsvisie. Het is de bedoeling om eerst de omgevingsvisie in de eerste helft van 2020 te laten vaststellen door de raad. Kort daarop zal het mobiliteitsprogramma worden aangeboden. Het mobiliteitsprogramma vormt een uitwerking van de omgevingsvisie. Het is de bedoeling om eerst de omgevingsvisie in de eerste helft van 2020 te laten vaststellen door de raad. Kort daarop zal het mobiliteitsprogramma worden aangeboden.

In september startte het traject om te komen tot het mobiliteitsprogramma, als actualisatie van het verkeers- en vervoersplan. Participatie met de omgeving vormt hierbij een belangrijk onderdeel. Inhoudelijk is er een voortdurende wisselwerking met de mobiliteitsprogramma's die in regionaal verband tot stand komen. Het betreft hier het Ontwikkelbeeld mobiliteit regio Alkmaar en twee door de provincie geleide regionale mobiliteitsprogramma's voortvloeiende uit het Klimaatakkoord en het Strategisch Plan Verkeersveiligheid.

Altongebied

Specifiek voor de ontwikkeling in het Altongebied is gestart met een verkeersonderzoek. De resultaten van het onderzoek worden voor het einde van het jaar verwacht.

Groen Heerhugowaard

Groenvisie en Groenbeleid

Er is gestart met het vernieuwen van de Groenvisie en het Groenbeleid. Hierbij zal groen nog meer in samenhang worden gezien met andere producten en domeinen. Groen als basis voor een toekomstbestendige leefomgeving.

Vanaf het tweede kwartaal 2019 is gestart met het visie- en besluitvormingstraject. Er ligt een goedgekeurd plan van aanpak, er is deskresearch gedaan naar de waarde van groen, de eerste stappen in het interactieve traject zijn gestart en de opdracht is verstrekt aan een extern adviesbureau voor ondersteuning bij het (interactief) opstellen van de visie. Daarnaast lopen er diverse inspecties aan essen en kastanjes. De genoemde activiteiten zullen tot begin volgend jaar plaatsvinden.

Veilig Heerhugowaard

Kadernota integrale veiligheid

Er is gestart met het opstellen van een kadernota integrale veiligheid (2019-2023). Hierin zullen de prioriteiten voor de komende periode worden benoemd. In de nota worden zowel de lokale trends als de activiteiten en beleidsuitgangspunten van partners in de regio meegenomen. Daarnaast zal de nota voldoende flexibiliteit bieden om adequaat in te kunnen springen op actuele ontwikkelingen. De raadsbehandeling zal eind dit jaar plaatsvinden.

Veiligheidsmonitor

Tweejaarlijks wordt er een terugkerend bevolkingsonderzoek uitgevoerd naar veiligheid, leefbaarheid en slachtofferschap, de zogenoemde veiligheidsmonitor. De vragenlijst is klaar en is in de maanden augustus/september verstuurd. De gemeente Heerhugowaard heeft extra enquêtes ingekocht om een valide en betrouwbaar beeld te krijgen van de veiligheidsbeleving in Heerhugowaard.

Naast dit kwantitatieve onderzoek heeft de gemeenteraad ook *een kwalitatieve verdieping* gevraagd naar de oorzaken van het achterblijven van de veiligheidsgevoel ten opzichte van de afnemende criminaliteitscijfers. Het veiligheidsgevoel laat hierin geen verbetering zien. Er heeft een gesprek plaats gevonden met I&O research voor het uitvoeren van dit onderzoek. De offerte en de onderzoeksopzet zal door middel van een raadsinformatiebrief worden verzonden aan de raad.

Verbeteren en consequent handhaven

Bij de behandeling van de voorjaarsnota is er geld beschikbaar gesteld voor uitbreiding van de formatie van boa's om veiliger te kunnen werken (meer in duo's i.p.v. solo).

Voor de gemeenteraad ligt er een notitie klaar waarin de taken, prioriteiten en capaciteit wordt beschreven op het gebied van handhaving. Deze notitie is naar de raad gestuurd.

Ondersteuning buurtpreventie

Initiatieven op het gebied van buurtpreventie worden blijvend ondersteund. Er wordt op dit moment gezocht naar een manier om de trekkers van initiatieven op het gebied van buurtpreventie meer 'in het zonnetje te kunnen zetten'.

Thema 4 / 5 Heerhugowaard Goed Beheerd

Economie en werkgelegenheid

Economische ontwikkelingen manifesteren zich op verschillende schaalniveaus en de gemeente heeft daarin een belangrijke rol. Trends en ontwikkelingen in de regio noodzaken ons voortdurend na te denken over de positie, de betekenis en de ambitie van Heerhugowaard in de regio. Van daaruit zal tactisch en strategisch naar samenwerkingen gezocht worden.

Een aantrekkelijke stad is een stad waar mensen graag wonen, bedrijven zich graag vestigen en bezoekers graag komen. Heerhugowaard zet in op een gezonde economische positie als belangrijke schakel in Regio Alkmaar, Noord-Holland Noord, goed verbonden over de weg en met openbaar vervoer met andere stedelijke regio's. Daarom is één van de doelstellingen van onze gemeente om een stad te zijn met een goed investerings- en vestigingsklimaat, dat kansen biedt voor iedereen.

Wij werken aan een duurzame, ontwikkelingsgerichte en inclusieve arbeidsmarkt waarin iedereen die kan werken, werkt. Daarom speelt Heerhugowaard een aanjagende, stimulerende en faciliterende rol in het accountmanagement van bedrijven.

We willen met ondernemers, bewoners en ontwikkelaars in gesprek gaan om nieuwe initiatieven een plek te kunnen geven. Het verleggen van die accenten in gebiedsontwikkeling komt enerzijds door beleid van hogere overheden: binnenstedelijk en bij ov-knooppunten ontwikkelen.

Tegelijkertijd leiden behoeften in de stad zelf tot meer binnenstedelijk ontwikkelen: vergrijzing, (geclusterde) woon-zorg opgaven, langer thuiswonen, jongerenhuisvesting, een trend van kleinere huishoudens en kleinere woningen en ook de behoefte aan tijdelijke woonoplossingen. Er is nu eenmaal een grote diversiteit aan doelgroepen en leefstijlen in onze gemeente en regio.

De gemeente Heerhugowaard vindt het belangrijk om in te zetten op kwalitatief goed onderwijs, toegesneden op de behoefte van ieder kind. Daartoe wordt samengewerkt met de schoolbesturen in onze gemeente en regionale samenwerkingsverbanden binnen het onderwijs. De gemeente faciliteert en stimuleert, in samenwerking met het onderwijs, jongeren bij het behalen van een startkwalificatie voor een goede aansluiting op vervolgonderwijs en de arbeidsmarkt.

Voor elke bijstandsklant wordt gezocht naar een passend aanbod. De leefsituatie van de klant is hierbij bepalend voor de integrale benadering, waarbij geredeneerd wordt vanuit de klant en zijn behoeftes. Klanten worden zo mogelijk direct verbonden aan werkgevers.

De doorontwikkeling van onze organisatie is belangrijk gezien de voortdurend veranderende context waarin de gemeente werkt. Het vraagt om een lerende organisatie waarbinnen professionals zich blijven ontwikkelen. Soms zijn veranderingen in manieren van werken nodig.

TOP dienstverlening is ons uitgangspunt. Onze professionals in de organisatie leveren dit door altijd een stap voor te zijn, door de zaken met elkaar en voor elkaar aan te pakken en uit te voeren en door het werk met passie te verrichten.

Na de transitieperiode, waarin de gemeente verantwoordelijk werd voor de Wmo, participatie en jeugd, staan we voor de opgave om een verdergaande transformatie te realiseren. De transformatie is reeds in gang gezet. Het gaat hierbij om de verandering van de structuur en de verandering van werkwijze en houding. De komende periode zetten we sterk in op een verdere verbetering van de integrale samenwerking in onze toegang tussen jeugdhulp, Wmo, participatie en onderwijs.

Dat doen we vanuit de leefwereld van mensen en vanuit de 'bedoeling' in plaats vanuit systemen en protocollen. En vanuit de beweging: van ingewikkeld naar eenvoudig en slim organiseren.

Binnenstedelijk ontwikkelen vereist veel van een gemeentelijke organisatie, terwijl de druk op de woningmarkt toeneemt en versnelling in bouwprojecten op alle bestuursniveaus wordt uitgedragen. Al onze opgaven in bestaand stedelijk gebied zijn lastiger te realiseren in geld, organisatie en tijd. De relatie tussen wat we willen bereiken als Stad van Kansen, onze ambitie, de druk op de woningmarkt en onze rolinvulling van uitnodigende overheid, zullen de komende jaren in balans gebracht moeten worden met de ambtelijke capaciteit die beschikbaar is.

Voortgang

Het thema 'Heerhugowaard goed beheerd' bestaat uit een viertal ambities:

- Aan het werk
- Vestigingsklimaat
- Een goed niveau van voorzieningen
- Zorg goed besteed

Aan het werk

De gemeente Heerhugowaard hecht veel belang aan het ontwikkelen van initiatieven om mensen aan het werk te helpen. Het naar vermogen perspectief bieden, laten deelnemen aan de samenleving en begeleiden naar betaald werk staat daarbij centraal. Dit vergt goede afstemming tussen de betrokken uitvoeringsorganisaties.

In 2019 is gestart met drie concrete pilots die daartoe bijdragen.

1. Mens in beeld;
2. Vergroten mogelijkheden vergunninghouders;
3. Creëren doorzettingsmacht en uitwisseling kennis en ervaring rond de integrale aanpak complexe zaken waarbij de inwoner centraal staat.

Door deze pilots wordt inzicht verkregen en kennis verzameld. Dan wordt duidelijk hoe dit zo efficiënt mogelijk georganiseerd kan worden. Dit zal weer vertaald worden naar gemeentelijk beleid in het volgende jaar.

De gemeente wil met de doorontwikkeling van de samenwerking met het onderwijs, bedrijfsleven bevorderen dat jongeren kunnen doorstromen naar werk. Verkend wordt of dit mogelijk is op het gebied van mbo aanbod Hospitality.

Vestigingsklimaat

Het vestigingsklimaat voor bedrijven is gebaat bij een goede bereikbaarheid met OV (spoor) en overige verkeersmodaliteiten. In 2019 is gestart met een visie op de Werklocaties. Daarmee kan gericht worden ingezet op het behoud en verbetering van de positie van Heerhugowaard binnen het stedelijke netwerk van de noordelijke randstad. Het vestigingsklimaat is verankerd in de regionaal economische agenda en zal op die plaats in de bestuursrapportage worden verantwoord.

'Heerhugowaard maakt werk door verbinding' is gericht op het vroegtijdig in contact brengen van jongeren met het lokale bedrijfsleven. Ons doel is om aanstormend talent kennis te laten maken met het lokale bedrijfsleven en zo te behouden voor de groei van de ondernemingen

Een goed niveau van voorzieningen

Een goede basis aan algemene voorzieningen heeft een preventieve werking binnen het sociaal domein. Een netwerk met uitnodigende ontmoetingsplekken, sportfaciliteiten en mogelijkheden om te kunnen bewegen is belangrijk.

Er is gestart met een verkenning op de voorzieningen. De kwalitatieve staat van de bestaande gebouwde voorzieningen is in beeld. Ook op het gebied van duurzaamheid en toegankelijkheid zijn onderzoeken uitgevoerd. De komende tijd zal het onderzoek zich richten op de meerjarencapaciteit en de ontwikkelingen binnen de sport op de korte en lange termijn. De komende maanden wordt de opdracht en de vraag aan een extern bureau geformuleerd. Er wordt aangestuurd op resultaten in het 2^e kwartaal 2020.

Zorg goed besteed

In het thema 'Zorg goed besteed' ligt de ambitie om de informatievoorziening aan de raad over de zorguitgaven effectiever in te richten. De verkenning daarnaar wordt gestart in het 1^e kwartaal van 2020 waarin onderzocht wordt hoe de effectiviteit kan worden gemeten en de resultaten gemonitord kunnen worden. Deze verkenning loopt parallel op met de uitvoering rond de ambities van big data en de transformatie van het sociaal domein.

In het 3^e kwartaal van volgend jaar wordt de verkenning geanalyseerd en dat zal leiden tot een voorstel aan de raad in het 4^e kwartaal van 2020.

Thema 6 Democratische vernieuwing

Vertrouwen in onze samenleving en elkaars handelen vormt de basis voor democratische vernieuwing. Met de gemeenteraad is afgesproken dat we gezamenlijk dit thema vorm zullen geven. De afgelopen raadsperiode heeft in het teken gestaan van luisteren naar de samenleving (Politiek Testament 2018). Door te luisteren ontdekken we wat de samenleving zelf kan doen en waar wij als overheid kunnen faciliteren en stimuleren.

Voortgang

Democratische vernieuwing is een van de speerpunten van dit college. Het is een zoektocht in de samenwerking met elkaar naar wat democratisch(er) en passender is bij tal van onderwerpen in de samenleving. Met het formuleren van een bestuursopdracht is een start gemaakt met deze zoektocht. Ondertussen is een 'commissie meespraak' opgericht en heeft Heerhugowaard deelgenomen aan het Democratiefestival. In de bestuursopdracht zal de ontwikkeling van de gebiedsvisie van Centrumwaard gekoppeld worden aan de verkenning rond democratische vernieuwing.

De besluitvorming van de bestuursopdracht staat gepland eind 2019.

Bijlagen

Af te sluiten kredieten

Verloop investeringsbegroting

In de financiële verordening is in lid 5 bepaald dat het college uw raad tussentijds informeert over afwijkingen tussen de realisatie en de omvang van de gevoteerde kredieten als deze groter dan € 100.000 zijn. Op het moment zijne er geen afwijkingen op lopende kredieten te melden.

In bijlage 1 van deze rapportage is een overzicht opgenomen van de af te sluiten kredieten. Voor zover de afwijking tussen de realisatie en het gevoteerde krediet groter is dan € 100.000 is de reden daar nader toegelicht.

	<i>Bedrag x € 1.000</i>		
Recapitulatie af te sluiten kredieten	Gevoteerd krediet	Werkelijke uitgaven	Resterend kredietbedrag
Af te sluiten kredieten groter dan € 50.000	7.132	6.688	445
Af te sluiten kredieten kleiner dan € 50.000	7.469	6.923	544
Totaal	14.601	13.611	989